

# Jaarverslag 2017

**DE NEDERLANDSE ORDE VAN BELASTINGADVISEURS |**

waarin opgenomen het jaarverslag van de Stichting Opleiding Belastingadviseurs





# Van de voorzitter

De NOB begon 2017 met een mijlpaal: nog nooit hadden we op 1 januari van een jaar meer dan 5.000 leden. Om precies te zijn: het waren er 5.023. Er zit nog steeds groei in het ledental. Niet meer zo uitbundig als in het eerste decennium van deze eeuw, maar wel gestaag. We beëindigden 2017 met 5.097 leden. Het beroep blijft in trek – en dat geeft een goed gevoel.

## Beroepsregels

Het bestuur vond het noodzakelijk onze beroepsregels op enkele punten aan te passen. Er kwamen strengere regels voor het verrichten van trustwerkzaamheden en het samenwerken met trustkantoren; ook de regels voor nevenwerkzaamheden werden aangescherpt. Steeds stond daarbij de onafhankelijkheid van de beroepsuitoefening centraal: die moet gegarandeerd zijn. Regelmatig wordt gevraagd of de NOB wel een Code of Conduct heeft. Jazeker, is dan ons antwoord: (de rechtsvoorganger van) ons Reglement Beroepsuitoefening (RBU) bestaat al sinds 2010. Om aan te sluiten bij het bestaande spraakgebruik hebben we besloten ons RBU nu ook als Code of Conduct aan te duiden.

## Secties

We hebben inmiddels twaalf vaksecties, die elk op hun onderdeel nauwgezet de ontwikkelingen in het steeds verder uitdijende belastingrecht volgen. Noodzakelijk, want kennis blijft onveranderd het belangrijkste wapen van de belastingadviseur. En we gaan door: in de maak is de sectie Digital Economy.

## Onderwijs

Als fiscaal dienstverleners zetten we vanouds hoog in op kwaliteit. NOB-adviseurs zijn vaktechnisch up to date en beschikken daarnaast over de benodigde communicatieve vaardigheden. Onderwijs en training zijn dan vanzelfsprekend. Aan onze Beroepsopleiding nemen jaarlijks zo'n duizend aspirant-leden deel. Alle leden (de buitengewone uitgezonderd) hebben een PE-verplichting. Daaraan kunnen ze voldoen door de cursussen uit het Programma Permanente Educatie te volgen. We werken met een combinatie van traditionele en moderne onderwijsvormen: van docent-voor-de-klas tot e-learning. Ruime aandacht is er altijd voor het onderdeel ethiek; dat vinden we belangrijk. Misschien zinnig om hier nog even artikel 1 van het Reglement Beroepsuitoefening (Code of Conduct) te citeren: 'Een lid is gehouden zijn werkzaamheden op een eerlijke, zorgvuldige en behoorlijke wijze te verrichten, zich te houden aan wet- en regelgeving en zich verder te onthouden van al wat overigens in strijd is met de eer en waardigheid van het beroep.'

## Rechtsbescherming

Bijzondere aandacht was er voor het thema 'rechtsbescherming'. Eind van het jaar resulteerde dat in een samenwerkingsovereenkomst met het Amsterdam Centre for Tax Law (ACTL) van de UvA en de Nederlandse Vereniging voor Internationaal Belastingrecht (NVIBR). Vastgelegd werd dat NOB en NVIBR zullen optreden als sponsors van wetenschappelijk onderzoek naar rechtsbescherming van belastingplichtigen dat wordt uitgevoerd door het ACTL.

## Zichtbaar

Ook in 2017 was de NOB duidelijk zichtbaar voor de buitenwereld. Daarvoor zorgden met name onze kerngroepen Nederland Investeringsland en Rechtszekerheid & Rechtsbescherming en natuurlijk ook als vanouds de Commissie Wetsvoorstellen met haar scherpe commentaren op voorgenomen fiscale wetgeving.

## Afscheid

In oktober namen we afscheid van Frits Sobels, die na een dienstverband van 27 jaar bij NOB en SOB met pensioen ging. Op de algemene ledenvergadering op 21 juni was hij al benoemd tot erelid van de vereniging. We zwaaiden ook Frans Sonneveldt uit, sinds 2007 voorzitter van de SOB. Beiden zijn we veel dank verschuldigd voor hun inzet en expertise.

## NOB-agenda

Een uitgebreid overzicht van de NOB-activiteiten in 2017 vindt u in de NOB-agenda.

## Dank

Namens het bestuur dank ik iedereen die zich in 2017 op welke manier dan ook voor de NOB heeft ingezet.

Maurice de Kleer  
voorzitter NOB



# Jaarverslag 2017

## JAARVERSLAG NOB

- 4 Agenda NOB
- 13 Organisatie
- 17 Cijfers NOB
- 22 Publicaties

## JAARVERSLAG SOB

- 23 Jaaroverzicht
- 25 Cijfers SOB
- 27 Organisatie



# Agenda NOB

## JANUARI

- 11** PE-leergang Formeel Belastingrecht, module 'Aangifte, aanslag en navordering'.
- 13** Kennismakingsgesprek met vertegenwoordigers van Oxfam Novib: dr. F. (Francis) Weyzig en mw. E. (Esmé) Berkhout. Van NOB-zijde bestaat de afvaardiging uit bestuursvoorzitter mr. M.A. (Maurice) de Kleer, kerngroepvoorzitter mr. B.R. (Bartjan) Zoetmulder en drs. R.A. (Robert) van der Jagt, voorzitter van de Commissie Wetsvoorstellen.
- 17** Mr. F.H.J. (Frits) Sobels, directeur van de NOB, bezoekt een door de Erasmus Universiteit Rotterdam georganiseerd Beroepenveldoverleg. Er wordt onder meer gesproken over de opkomst van Tax Accounting, een vakgebied dat een goede boekhoudkundige kennis van de studenten vraagt. Ook het belang om studenten communicatieve vaardigheden bij te brengen wordt onderstreept.
- 18** Vergadering van de sectie Loonbelasting & Sociale Verzekeringen in de Muiderpoort.
- 12** MOB-lezing 'De relaunch van de CCCTB: van ATAD naar CCCTB via een CCTB'. Inleider: prof. dr. H. (Hein) Vermeulen.
- 17** PE-verdiepingscursus 'Documentatieverplichtingen/Status van de verschillende landen m.b.t. TP-wetgeving'.
- 17** NOB-commentaar op de Evaluatie Wet-Dezentjé.
- 17** Overleg met een delegatie van de Belastingdienst en vertegenwoordigers van koepel- en beroepsorganisaties over de ontwikkelingen op het gebied van horizontaal toezicht in het MKB.
- 18** NOB-commentaar op de wijzigingen Besluit fiscale eenheid 2003.
- 18** Zesde editie van de studiedag 'De dga en zijn bv'. Ook deze keer bestaat het programma uit een combinatie van plenaire bijeenkomsten en workshops.
- 19** Vergadering van de Commissie Wetsvoorstellen in de Muiderpoort, met aansluitend een diner.
- 19/20** Voor het eerst wordt een Fiscale Conferentie voor Tax Talents gehouden – net als bij de gewone Fiscale Conferenties ook in de samenstelling tien NOB-leden/tien medewerkers Belastingdienst. De conferentie is bedoeld voor jonge getalenteerde adviseurs en inspecteurs.
- 23** JOB-lezing 'Valutaproblematiek met vaste inrichtingen'. Inleider: prof. mr. E.C.C.M. (Eric) Kemmeren.
- 24** De sectie Internationale Fiscale Zaken (IFZ) brengt een bezoek aan het APA/ATR-team. Er wordt onder meer gesproken over de internationale ontwikkelingen met het oog op ATAD1 en ATAD2, de minimum substance-eisen en de uitwisseling van informatie over rulings.
- 26** PE-seminar 'Uitwisseling van rulings'.
- 27** NOB-commentaar op de wijziging van de Wet uitfasering PEB en overige fiscale pensioenmaatregelen.
- 31** Vergadering van de sectie Lokale en milieuhellingen in de Muiderpoort, met aansluitend een diner.

## FEBRUARI

- 1 Het bestuur scherpt de toelichting aan in de Statuten en het Reglement Beroepsuitoefening van de NOB op de regels over onafhankelijkheid en samenwerking. Het gaat om de vraag in hoeverre NOB-leden directie mogen voeren ten behoeve van een cliënt (bijvoorbeeld als trustkantoor) of mogen samenwerken met een trustkantoor.
- 2 Vergadering van de sectie Tax Technology in de Muiderpoort.
- 3 De sectie IFZ stuurt het commentaar 'NOB Commentary to the OECD's Public Discussion Draft on non Collective Investment Vehicles' naar de OESO.
- 6 Vergadering van de sectie Pensioenen in de Muiderpoort.
- 9 Vergadering van de sectie Tax Assurance in de Muiderpoort, met aansluitend een diner.
- 9 PE-seminar 'Pensioen in eigen beheer: de positie van de partner'.
- 13 De Commissie Beroepszaken reageert in samenspraak met de kerngroep Nederland Investeringsland op een openbare consultatie van de Europese Commissie met het 'Opinion statement for the benefit of the EU public consultation on disincentives for advisers and intermediaries'.
- 15 NOB-commentaar op het wetsvoorstel Wet aanvullende regels uitwisseling landenrapporten.

## MAART

- 1 Overleg met de universiteiten. Op de agenda staan onder meer de volgende punten: de eisen die de NOB stelt aan de fiscale master (de 52-9-9-eis) en het Convenant Civiel Effect. Ook vraagt de NOB aandacht voor de specialisaties Transfer Pricing en Tax Technology, waarvoor op de universiteiten nog weinig aandacht bestaat.
- 6 PE-cursus 'Capita Selecta Omzetbelasting'.
- 6 Het eerste nummer van *Orde* in 2017 verschijnt. Thema: 'Tax Technology'.
- 8 In de Beroepsopleiding Belastingadviseurs vindt voor de eerste keer dag 2 van de Algemene Introductie plaats. Thema: Beroepsethiek.

Ter voorbereiding op dag 2 zijn aspirant-leden verplicht gedurende ten minste een halfjaar tweewekelijks een beroepsdilemma te beantwoorden via de DilemmApp.

- 9 De activiteitencommissie van de JOB organiseert een wijnproeverij in Amsterdam, Eindhoven en Rotterdam.
- 10 Zoetmulder geeft tijdens het Taxeer your Career-event van de Groninger Fiscale Eenheid een inleiding over ethiek in de internationale adviespraktijk, de rol van de belastingadviseur en die van de NOB.
- 13 Vergadering van de Klankbordgroep middelgrote kantoren in de Muiderpoort.
- 13 Studentenvoorlichting aan de Vrije Universiteit Amsterdam. Mr. B.E.M. (Boyd) Wolffers is de voorlichter namens de NOB.
- 13 EN 14 43e Fiscale Conferentie. Thema: 'ATAD1 en ATAD2'. Conferentieleider is prof. mr. J.W. (Jaap) Bellingwout.
- 14 Vergadering van de sectie Formeel Belastingrecht in de Muiderpoort.
- 14 De sectie IFZ stuurt een uitgebreide brief aan het ministerie van Financiën met daarin suggesties voor het wetsvoorstel over de Nederlandse coöperatie in de dividendbelasting. Dit mede naar aanleiding van de brief van staatssecretaris Wiebes van 26 september 2016 en de daarmee verband houdende beantwoording van Kamervragen in de periode daarna.
- 15 JOB-lezing 'Het Belastingplan 2017: internationale ontwikkelingen, de innovatiebox en de APA/ATR-(ruling)praktijk'. Inleiders: Mr. M.C. (Martin) de Graaf en mw. drs. J.F. (Judith) Jansen.
- 20 In het kader van de stakeholdersdialogen vindt een gesprek plaats tussen een NOB-delegatie (bestaande uit Zoetmulder, De Kleer en voorzitter van de Commissie Beroepszaken mr. W.J.D. (Wim) Gohres) en een afvaardiging van De Nederlandsche Bank (DNB) over trustkantoren en agressieve tax planning. DNB licht toe wat haar agenda op dit punt is. Van NOB-zijde wordt uitleg gegeven over de vraag wat de gevolgen van BEPS zijn voor brievenbusmaatschappijen en welke constructieve rol de NOB in deze discussie speelt.

---

**28** PE-verdiepingscursus ‘Capita Selecta international tax/Overlegvormen Fiscus’.

**29** PE-cursus ‘Fusies en reorganisaties’.

**30 EN 31** 9e Rondetafelbijeenkomst: ‘Actualiteiten EU-belastingrecht, Fiscale eenheid, Dividendbelasting, Staatssteun, ATAD en C(C) CTB; hoe nu verder?’ De bijeenkomst staat onder leiding van prof. mr. F.P.G. (Frank) Pötgens.

**31** NOB-commentaar op de consultatie concept wetsvoorstel Wet generieke digitale infrastructuur.

#### **APRIL**

**1** Mr. H. (Henk) Koller begint zijn werk bij de NOB/SOB. Per 1 september zal hij Sobels opvolgen als algemeen directeur.

**3** Vergadering van de sectie estate planning in de Muiderpoort, met aansluitend een diner.

**3** Als uitvloeisel van de enthousiaste reacties op het eerste grote NOB Anti BEPS-congres op 3 oktober 2016 vindt een tweede Anti BEPS richtlijn-congres plaats. Deze keer komen aan de orde: renteaftrek, CFC en Nederland, hybride mismatches, vaste inrichting mismatches, geïmporteerde mismatches en de GAAR, verkeersvrijheden en staatssteunaspecten. Er wordt weer afgesloten met een panel. De bijeenkomst staat onder leiding van Zoetmulder.

**4** PE-cursus ‘Wage Tax Accounting voor de LB’.

**5** Kennismakingsgesprek van het Dagelijks Bestuur met dr. J.J.M. (Jaap) Uijlenbroek (directeur-generaal van de Belastingdienst).

**6** De Jonge Balie (jonge advocaten), de JoKaNo’s (jonge kandidaat-notarissen) en de JOB organiseren in Amsterdam een gecombineerde borrel.

**12** Vergadering van de sectie Transfer Pricing in de Muiderpoort. De sectie besluit aan het basisprogramma van de Beroepsopleiding Belastingadviseurs een traject voor TP-specialisten toe te voegen.

**12** PE-leergang Formeel Belastingrecht, module ‘Inlichtingenverplichtingen en uitwisseling van inlichtingen’.

**13** Vergadering van de sectie Omzetbelasting in de Muiderpoort.

**13** JOB-lezing ‘Uitfasering pensioen in eigen beheer’. Inleider: drs. J.A. (Jan) Stigter.

**18** PE-cursus ‘Insolventierecht’.

**18** Jaarlijkse vergadering van de Programmacommissie van de Beroepsopleiding Belastingadviseurs. De Programmacommissie ziet erop toe dat de kwaliteit van de opleiding wordt gehandhaafd en fungeert als denktank voor het genereren van nieuwe ideeën.

**19** PE-cursus ‘De werkkostenregeling’.

**20** Mw. mr. E. (Ellen) Schouten, secretaris Commissie Beroepszaken, vertegenwoordigt de NOB in een vergadering van koepelorganisaties van fiscaal dienstverleners en de Belastingdienst over ‘verbeterpunten horizontaal toezicht voor het MKB’.

**25** SOB-bestuursvergadering in de Muiderpoort. De scores van de cursussen (Beroepsopleiding en Permanente Educatie) uit 2016 worden besproken. Ook het financieel overzicht 2016 en de begroting 2017 staan geagendeerd. Een ander aandachtspunt is de implementatie van de Wet DBA en de daarmee samenhangende consequenties voor de SOB.

**28** De Commissie Beroepszaken geeft commentaar op de openbare consultatie Implementatiewet registratie uiteindelijke belanghebbenden.

#### **MEI**

**8** JOB-lezing ‘Vpb-plicht overheidsondernemingen in Nederland (bijna) vijf jaar later’. Inleider: mr. J.J. (Joop) Kluit.

**9** De NOB biedt het ministerie van Financiën een voorstel aan tot aanpassing van artikel 8, lid 5 Wet Vpb 1969, in verband met een onbedoeld effect van de werkkostenregeling op de aftrekbeperking voor gemengde kosten in de vennootschapsbelasting.

**9 EN 10** PE-cursus ‘Tax Accounting’.

- 
- 10** MOB-lezing ‘De uitdagingen van een bedrijfsfiscalist in heden en verleden’.  
Inleider: drs. P.J. (Jos) Beerepoot.
- 10** Algemene introductie voor ervaren leden.
- 10** Studentenvoorlichting aan de Erasmus Universiteit Rotterdam voor eerste- en tweedejaarsstudenten rechten en economie. Doel van deze bijeenkomsten – die de NOB en de Belastingdienst al vele jaren samen organiseren – is de studenten ervan te overtuigen dat het fiscale vak vele aantrekkelijke mogelijkheden biedt. A.Q.C. (Dries) van Vuuren MSc is de voorlichter namens de NOB.
- 11** Zoetmulder en mr. drs. S.D. (Stephen) Brunner spreken namens de kerngroep Nederland Investeringsland in de Muiderpoort met Europarlementariër dr. P.J.G. (Paul) Tang (PvdA), mw. A. (Annelies) Pilon van de Wiardi Beckman Stichting (wetenschappelijk bureau PvdA) en D. (Dirk) Sliker (beleidsmedewerker PvdA). Ook Gohres en Koller (inkomend directeur) zijn aanwezig. Aan de orde komen onder meer de visie van de NOB op de CCCTB-ontwikkelingen en de op stapel staande mandatory disclosure-richtlijn.
- 12** De Commissie Prejudiciële Vragen dient schriftelijke opmerkingen in naar aanleiding van een door de Rechtbank Zeeland-West Brabant aan de Hoge Raad gestelde prejudiciële vraag. Die luidt: ‘Is het in de heffing betrekken bij een conserverende aanslag van negatieve uitgaven bij emigratie ter zake van een pensioen- dan wel lijfrenteaanspraak in strijd met de goede trouw die in acht moet worden genomen bij de uitlegging en toepassing van het Verdrag Nederland- Frankrijk? (17/01256).
- 12** Mr. P.J.L. (Pieter) Asjes vertegenwoordigt de NOB tijdens het BECON-overleg. Besproken wordt het thema ‘Communicatie met de Belastingdienst’, ingebracht door de NOB en het Register Belastingadviseurs (RB).
- 12** Het digitale jaarverslag 2016 wordt gepubliceerd.
- 15** De studentenspecial *Tax Heroes* wordt gelanceerd. Ondertitel: ‘Informatie voor aanstormende fiscalisten’. De uitgave laat beginnende studenten Fiscaal Recht en Fiscale Economie de verschillende kanten van een fiscaal beroep zien.
- 15** De nieuwe versie van de brochure *Geheimhoudingsplicht en verschoningsrecht van de belastingadviseur* wordt gepubliceerd.
- 15** Vergadering van de Klankbordgroep kantoren met minder dan 15 leden in de Muiderpoort.
- 16** PE-verdiepingscursus ‘Financieringsvormen en Valuation waarderingen’.
- 16** JOB-lezing ‘Impact of Sanctions and Export Control: Considerations for the Tax Practice’.  
Inleider: mr. dr. G.P.H. (Gerard) Kreijen.
- 17** PE-cursus ‘Renteaftrek Vpb art 13l en samenloop andere renteaftrekbeperkingen’.
- 23** Brainstormbijeenkomst van de kerngroep Nederland Investeringsland over de gevolgen van het budgettair neutraal verlagen van het Vpb-tarief. Het resultaat is een eerste aanzet voor een nieuwe NOB-position paper over dit onderwerp.
- 30** PE-leergang Formeel Belastingrecht, module ‘De positie van de belastingadviseur vanuit formeel-rechtelijk perspectief’.
- JUNI**
- 1** PE-vaardigheidstraining ‘Presteren onder druk – meer resultaat, minder inspanning’.
- 7** *President’s dinner* in de Muiderpoort. Vele fiscale prominenten zijn aanwezig.
- 8** PE-cursus ‘BV-structurering en beëindiging/overdracht (onderneming in) BV’.
- 12** De NOB stuurt samen met vier andere koepelorganisaties (RB, NBA, NOAB en SRA) een brandbrief aan het ministerie van Financiën over de gang van zaken in de als massaal bewaarprocedure aangevoerde zaken over ‘Btw privégebruik auto’.
- 12** Parlementaire mini-enquête over belastingontwikkeling. Vier NOB-leden worden gehoord als getuige.
- 12 EN 13** Voor het vierde opeenvolgende jaar organiseert de sectie Bedrijfsfiscalisten voor haar leden een Summer School.
-



- 
- 13** NOB-reactie op de internetconsultatie Wet inhoudingsplicht houdstercoöperatie en uitbreiding inhoudingsvrijstelling.
- 15** JOB-lezing ‘Het Multilaterale Instrument’.  
Inleider: mr. dr. R.A. (Alexander) Bosman.
- 15** NOB-reactie op de internetconsultatie Uitbreiding btw-herzieningsregels voor kostbare diensten.
- 15** Vergadering Commissie Wetsvoorstellen in de Muiderpoort, met aansluitend een diner.
- 16** Borrel voor de leden in de regio Noord (Groningen, Friesland, Drenthe).
- 21** Algemene ledenvergadering in Amsterdam. Sobels wordt benoemd tot erelid van de NOB.
- 21** Jaarcongres met als thema ‘Voorwaarts! Dromen, dilemma’s en doemscenario’s voor de fiscalist van morgen’. Dagvoorzitter is Jort Kelder. Er zijn ruim 700 leden en gasten aanwezig.
- 22** De Commissie Prejudiciële Vragen dient schriftelijke opmerkingen in naar aanleiding van een door de Rechtbank Zeeland-West Brabant aan de Hoge Raad gestelde prejudiciële vraag. Die heeft betrekking op een inwoner van Letland met de Letse nationaliteit, die in dienst is bij een in Nederland gevestigde werkgever en werkzaamheden verricht op een schip dat vaart onder de vlag van de Bahama’s. De vraag: is deze werknemer in Nederland sociaal verzekerd? (20 april 2017, nr BRE 16/1532).
- 28** PE-cursus ‘ATAD1 en ATAD2’.
- 29** De activiteitencommissie van de JOB organiseert samen met Financiën/Jong, Belastingdienst/Jong en jonge medewerkers van de Hoge Raad de 3rd Annual Young Tax Meeting. Het is een unieke ontmoeting tussen belastingadviseurs, inspecteurs, beleidsmedewerkers van het ministerie van Financiën en wetenschappelijk medewerkers van de Hoge Raad.
- 29** De MOB organiseert de bijeenkomst ‘Hoge Raad, staatssteun en romantiek’. Het programma begint met een rondleiding door het nieuwe gebouw van de Hoge Raad en een verhaal over de werkwijze van ons hoogste rechtscollege. Aansluitend verzorgt mr. M.A. Fierstra bij Mazars een lezing over het thema ‘Staatssteun’.

## JULI

- 6** JOB-lezing ‘BEPS/Staatssteun combinatie (met name houding commissie)’.  
Inleider: mr. H.D. (Danny) Oosterhoff.
- 6** Het RB en de NOB (vertegenwoordigd door Asjes) bezoeken mr. J. de Blicke (hoofddirecteur Fiscaliteit en Juridische Zaken bij het ministerie van Financiën) om te praten over de communicatie van en met de Belastingdienst. Het gesprek is een vervolg op het onderzoek naar de relatie met de Belastingdienst dat de NOB en het RB in 2016 onder de leden hebben gehouden. Eén van de conclusies uit dat rapport was dat de communicatie voor verbetering vatbaar is.
- 10** De Commissie Prejudiciële Vragen dient schriftelijke opmerkingen in naar aanleiding van een door de Rechtbank Zeeland-West Brabant aan de Hoge Raad gestelde prejudiciële vraag over het arrest BNB 2015/203. Het gaat over de teruggaaf van Nederlandse dividendbelasting aan een buitenlands beleggingsfonds dat heeft belegd in Nederlandse aandelen.
- 13** De Commissie Beroepszaken stuurt haar opinie naar de Europese Commissie over het EC-voorstel van 21 juni 2017 inzake de automatische uitwisseling van informatie op het gebied van belastingheffing en de meldplicht met betrekking tot ‘reportable cross-border arrangements’. Ingevolge het Better Regulations Commitment stuurt de EC deze opinie door naar de andere lidstaten voor hun positiebepaling.
- 14** Het tweede nummer van *Orde* in 2017 verschijnt. Thema: ‘De particulier in de fiscaliteit’.

## AUGUSTUS

- 10** De activiteitencommissie van de JOB organiseert twee bijeenkomsten: ‘Escape the City’ in Rotterdam en de jaarlijks terugkerende Canal Cruise in Amsterdam.
- 14** NOB-reactie op de internetconsultatie Aanscherping definitie geneesmiddelen voor de btw.
- 21** NOB-reactie op de internetconsultatie implementatie ATAD1.



---

**31** Opening van het JOB-seizoen met de lezing 'Buitenlandse belastingplicht en het Wetsvoorstel inhoudingsplicht houdstercoöperatie'.  
Inleider: H.O.A. (Harald) van Dobbenburgh MSc.  
Aansluitend is er een BBQ.

## SEPTEMBER

- 1** NOB-reactie op de Evaluatie 30%-regeling.
- 5** Voor de eerste keer vindt een ééndaagse 'Summer School voor loonbelastingsspecialisten' plaats.
- 6** Vergadering van de sectie Pensioenen in de Muiderpoort.
- 6 EN 7** Summer School voor bedrijfsfiscalisten (herhaling).
- 7** Eerste aflevering van Jan de Belastingman (BNN/VARA). Tijdens het NOB-jaarcongres op 21 juni zijn voor dit tv-programma opnames gemaakt.
- 8** NOB-commentaar op het wetsvoorstel Regels voor de terugvordering van staatssteun.
- 8** PE-verdiepingscursus 'Profit Split en Doorbelasting hoofdkantoorkosten'.
- 9 EN 10** Open Monumentendagen Amsterdam. De Muiderpoort is twee dagen opengesteld voor het publiek.
- 11** PE-cursus 'Tax Control Framework'.
- 11** In de Muiderpoort vindt een gesprek plaats van een NOB-delegatie met tien opleidingscoördinatoren van kantoren. Er wordt uitleg gegeven over de opzet van de Beroepsopleiding Belastingadviseurs. Ook wordt geïnventariseerd hoe kantoren omgaan met de instroom van adviseurs met een niet fiscale-opleiding. Aansluitend wordt de vraag gesteld of het wenselijk is dat deze adviseurs ook lid van de NOB kunnen worden.
- 13** Vergadering van de sectie Loonbelasting & Sociale Verzekeringen in de Muiderpoort.
- 13** De Commissie Beroepszaken publiceert de brochure *De cloud: Aandachtspunten voor NOB-leden*.

**18** Overleg tussen Belastingdienst, RB en NOB over het vervolg van het Standard Business Reporting-project. Mr. N.C. (Niels) Boef vertegenwoordigt de NOB.

**25** De NOB organiseert in samenwerking met het IBFD en het Chartered Institute of Taxation (UK) voor de tweede keer de European Branch Amsterdam Conference.

**26** PE-vaardigheidstraining 'Professioneel Pitchen voor Belastingadviseurs'.

**27** PE-seminar 'Geheimhoudingsplicht'.

**28** NOB-reactie op de internetconsultatie Wet aanpak belastingontduiking.

**29** Voorzitter De Kleer reikt de NOB/LOF-scriptieprijs 2017 uit aan mr. A.C. (Aschwin) Fitz Verploegh voor zijn afstudeerscriptie *'De effectuering van fiscale persoonlijke tegemoetkomingen van buitenlandse belastingplichtigen'*.

## OKTOBER

**2** In perscentrum Nieuwspoort te Den Haag geeft een NOB-delegatie onder leiding van Van der Jagt aan Kamerleden en hun beleidsmedewerkers een mondelinge voorbeschuiving op het NOB-commentaar op het Belastingplan 2018 dat 6 oktober gepubliceerd zal worden.

**3** PE-cursus 'Multilateraal Instrument'.

**5** PE-cursus 'Huwten, samenwonen en (echt)scheiden'.

**6** In het Tropenmuseum vindt de afscheidsreceptie plaats van directeur Sobels, die na een dienstverband van 27 jaar bij NOB en SOB met pensioen is gegaan. De druk bezochte bijeenkomst wordt later op de avond in de Muiderpoort vervolgd met een *walking dinner* voor genodigden.

**6** NOB-commentaar op het Pakket Belastingplan 2018.

**9** Vergadering van de sectie estate planning in de Muiderpoort.

---

**10** Op initiatief van de klankbordgroep voor kantoren met minder dan 15 leden vindt voor de tweede keer een PE-regiobijeenkomst in Amsterdam plaats. Thema: 'Dilemma's in de klantrelatie, omgaan met algemene voorwaarden, beroepsregels, WWFT in de klantrelatie'.

**10** Vergadering van de sectie Tax Technology in de Muiderpoort.

**10** JOB-lezing 'Belastingplan 2018: de belangrijkste aandachtspunten'. Inleiders: drs. J.G.F. (Jordi) Severijns en drs. K.H.J.M. (Kenneth) Odekerken.

**24** De Commissie Beroepszaken (Gohres en Schouten) overleggen met het BFT (toezichthouder ingevolge de WWFT), de NBA en het RB over het wetsvoorstel tot implementatie van de vierde EU anti-witwas-richtlijn.

**27** Nader NOB-commentaar op het Pakket Belastingplan 2018.

**30** De kerngroep Nederland Investeringsland vergaardt over de koers voor de komende jaren. Besloten wordt in de NOB-uitingen naar buiten een duidelijker onderscheid aan te brengen tussen de fiscaal-technische voorstellen en regelingen die het vestigings- en investeringsklimaat raken enerzijds en de voorziene praktische uitwerking van die maatregelen anderzijds. Daarnaast wordt de relatie van de kerngroep met de Commissie Wetsvoorstellen, de Commissie Beroepszaken, de sectie IFZ en het Algemeen Bestuur van de NOB nader afgebakend.

**30** PE-cursus 'Actualiteiten in het ondernemingsrecht'.

**30** Vergadering van de sectie Omzetbelasting.

**31** PE-cursus 'Terbeschikkingstellingsregeling en aanmerkelijk belang'.

**31** Vergadering met de voorzitters van de specialistensecties. Voor, tijdens en na het diner wordt onder meer gesproken over de koers van de NOB, de samenhang tussen de secties, de samenwerking met de Commissie Wetsvoorstellen, de contacten met de Belastingdienst en het ministerie van Financiën en de NOB-opleidingen.

## NOVEMBER

**1** PE-cursus 'Werken in de Cloud'.

**2** PE-verdiepingscursus 'Intangibles en Herstructureren'.

**2** MOB-lezing 'Actualiteiten in de APA/ATR- (ruling)praktijk'. Inleiders: De Graaf en Jansen.

**3** NOB-commentaar op de aangekondigde spoed-reparatiemaatregelen inzake de fiscale eenheid.

**3** Het derde nummer van *Orde* in 2017 verschijnt. Thema: 'Alternatieve Belastingstelsels'.

**3** Borrel voor de leden in de regio Noord (Groningen, Friesland, Drenthe).

**6** Vergadering van de Klankbordgroep middelgrote kantoren in de Muiderpoort.

**6** PE-seminar 'Country-by-Country reporting in Nederland – ruim één jaar verder'.

**7** PE-cursus 'Actualiteiten Vennootschapsbelasting'.

**8** In de Muiderpoort vindt een borrel/diner plaats voor de ongeveer dertig bedrijfsfiscalisten die zich actief inzetten binnen de NOB. Doel van de bijeenkomst is allereerst een (nadere) onderlinge kennismaking; daarnaast wordt gesproken over initiatieven die de NOB zou kunnen ontwikkelen om het lidmaatschap voor bedrijfsfiscalisten nog aantrekkelijker te maken. Voorzitter De Kleer leidt de bijeenkomst.

**8** Gezamenlijk NOB/NVAB-seminar 'Verschoningsrecht ter discussie'.

**8** Nader NOB-commentaar op het pakket Belastingplan 2018.

**9** PE-cursus 'Vaste inrichting of deelneming: een vergelijking'.

**9** De activiteitencommissie van de JOB organiseert het jaarlijkse bowlingevent in Amsterdam.

**9** Vergadering van de sectie Transfer Pricing in de Muiderpoort.

- 
- 13** Vergadering van de Klankbordgroep kantoren met minder dan 15 leden in de Muiderpoort.
- 14** De Commissie Beroepszaken geeft commentaar op wetsvoorstel Implementatiewet vierde anti-witwasrichtlijn.
- 16** WFR Fiscaal Café in Den Haag. Het (toezicht)beleid van de Belastingdienst staat centraal. De Kleer is één van de sprekers.
- 16** Vergadering van de sectie Tax Assurance in de Muiderpoort.
- 16 EN 17** 44e Fiscale Conferentie. Thema: 'Vastgoed'. Conferentieleider is prof. dr. B.G. (Bart) van Zadelhoff.
- 20** Jaarlijkse themadag van de sectie Bedrijfsfiscalisten. Het 2017-thema is 'E-commerce', dat vanuit verschillende invalshoeken wordt belicht.
- 20** De kerngroep Rechtszekerheid en Rechtsbescherming kiest speerpunten waarvoor ze de komende periode aandacht gaat vragen. Het zijn: het verbeteren van de mogelijkheid tot vooroverleg met bijbehorende waarborgen, het hanteren van een gelijke grondslag en rentevoet bij door de belastingplichtige te betalen en te ontvangen rente, het vergroten van transparantie (ook tegenover de betrokken belastingplichtige) en rechtsbescherming bij het uitwisselen van informatie.
- 21** PE-cursus 'De aanpassing van de pensioenleeftijd per 1 januari 2018'.
- 22** PE-cursus 'Loonheffingen internationaal'.
- 23** Ondertekening tripartite overeenkomst met het Amsterdam Centre for Tax Law van de UvA en de Nederlandse Vereniging voor Internationaal Belastingrecht (NVIBR). Vastgelegd wordt dat NOB en NVIBR zullen optreden als sponsors van wetenschappelijk onderzoek naar de rechtsbescherming van belastingplichtigen dat wordt uitgevoerd door het ACTL.
- 23** PE-vaardigheidstraining 'Snel lezen'.
- 23** JOB-lezing 'ATAD1: over CFC en earnings stripping'. Inleider: prof. dr. Q.W.J.C.H. (Reinout) Kok.
- 24** JOB-feest in Bar no.129 in Amsterdam.
- 27** Het Algemeen Bestuur buigt zich over de uitkomsten van de gevoerde strategiegesprekken met vertegenwoordigers van alle geledingen binnen de NOB en met verschillende externe partijen. Mede op basis van deze gesprekken wordt de Strategienota 2018-2021 opgesteld.
- 27** Het bestuur besluit de toelichting bij de bepaling over de onafhankelijke beroepsuitoefening in het Reglement Beroepsuitoefening te wijzigen. Om meer zekerheid te bieden wordt nader ingegaan op een aantal situaties waarmee leden met een dga-praktijk met enige regelmaat worden geconfronteerd.
- 28** Het Dagelijks Bestuur, Zoetmulder en Koller spreken in Den Haag met een delegatie van het managementteam van de Belastingdienst. Op de agenda staan de relatie Belastingdienst – belastingadviespraktijk, rechtszekerheid en rechtsbescherming en horizontaal toezicht.
- 28** PE-cursus 'Overige renteaftrekbeperkingen in de Vpb (excl. art. 13l)'.
- 29** PE-cursus 'ATAD 1 en ATAD 2 (inclusief het Consultatiedocument)'.
- 30** Vergadering van de sectie Formeel Belastingrecht bij EY Rotterdam.
- 30** PE-vaardigheidstraining 'Overtuigen en beïnvloeden'.
- 30** MOB-lezing: 'De samenloop tussen btw en Transfer Pricing' Inleiders: drs. R.P.J. (Ronald) van den Brekel en prof. dr. H.W.M. (Herman) van Kesteren.
- 30** Strategisch overleg tussen de Belastingdienst, vertegenwoordigers van het ministerie van Financiën en de koepels van de beroepsorganisaties over de gang van zaken rond de derde dinsdag van september. Asjes en Van der Jagt vertegenwoordigen de NOB.
- 30** 45e Fiscale Conferentie. Thema: 'Overheidslichamen' (dag 1). Conferentieleider is prof. dr. S.A. (Stan) Stevens.
-

---

## DECEMBER

- 1 Er vindt een gesprek plaats tussen de NOB (vertegenwoordigd door drs. R.T.R. (Robert) Hoppenreijns en mr. R.L.M.C. (Rudolf) Janssen, bestuursleden van de sectie estate planning) en vertegenwoordigers van De Nederlandsche Bank (DNB) over het tegengaan van anonimiseringsstructuren in de trustsector. DNB heeft de NOB gevraagd hiervoor input te leveren. Er komt een vervolgesprek.
  
- 1 De Kleer, Koller en Van der Jagt bezoeken dr. P.F. Hasekamp (directeur-generaal fiscale zaken ministerie van Financiën). Er wordt onder meer gesproken over de positionering van de NOB en de commentaren van de NOB op fiscale wetsvoorstellen.
  
- 1 Dag 2 van de 45e Fiscale Conferentie 'Overheidslichamen'.
  
- 5 Vergadering van de sectie Lokale en milieuheffingen in de Muiderpoort.
  
- 6 JOB-lezing 'Informatieverstrekking richting de fiscus, hoe ver moet je gaan?'  
Inleider: mr. dr. L.C.A. (Léon) Wijsman.
  
- 7 In de Beroepsopleiding Belastingadviseurs wordt voor het eerst de cursus Tax Technology gegeven. De opkomst van Tax Technology als vakgebied wordt geschetst aan de hand van de steeds grotere rekenkracht van computers. De mogelijkheden om deze technologie op fiscaal gebied in te zetten komen in voorbeelden aan de orde.
  
- 7 PE-leergang Formeel Belastingrecht, module 'Fiscaal Boete- en strafrecht'.
  
- 15 In de Beroepsopleiding Belastingadviseurs wordt voor het eerst de cursus Pensioenen gegeven. Er is aandacht voor de pensioenproblematiek in zowel de loon- als de winstsfeer.





# Organisatie NOB

## BESTUUR

mr. M.A. de Kleer, *voorzitter*

### portefeuille:

Horizontaal Toezicht (GO)  
Public Relations/communicatie  
Strategie

mr. W.J.D. Gohres, *secretaris*

### portefeuille:

CFE  
Commissie van Beoordeling  
Commissie Beroepszaken, *voorzitter*  
Bureau NOB

mr. J.A.R. van Eijdsden,  
*penningmeester*

### portefeuille:

Jaarcongres, *voorzitter*  
Rechtszekerheid en  
Rechtsbescherming  
Tuchtrechtspraak

prof. mr. dr. P.G.H. Albert

### portefeuille:

Overleg met studentenverenigingen  
Studentenvoorlichting

mr. P.J.L. Asjes

### portefeuille:

Becon-overleg Belastingdienst  
Kantoren met minder dan 15 leden

mr. N.C. Boef

### portefeuille:

Orde/Nieuwsbrief  
Standard Business Reporting (SBR)

mr. S.D. Brunner

### portefeuille:

Tax Technology  
Lid Kerngroep Nederland  
Investeringsland  
Rapporteur Sectie IFZ

mw. drs. S. Dikmans

### portefeuille:

Jaarcongres

mr. M.J. van Iersel

### portefeuille:

Bedrijfsfiscalisten, *voorzitter*  
Contacten VNO-NCW

mr. J.A. Mook

### portefeuille:

Horizontaal Toezicht (MKB)  
Middelgrote kantoren

mr. P.A.Th. van Oppen

### portefeuille:

Jaarcongres  
Jonge Orde van Belastingadviseurs  
Medior Orde van Belasting-  
adviseurs

prof. dr. S.A. Stevens

### portefeuille:

Stichting Opleiding Belastingadviseurs, *voorzitter*  
PE-verplichting  
Overleg met universiteiten

## RAAD VAN TUCHT

mw. mr. L.F. Gerretsen-Visser,  
*voorzitter*

mr. drs. D.A. Verburg,  
*plv. voorzitter*

mw. mr. drs. M.M. Breij, *griffier*

mw. mr. J.J.G.M. van Nunen, *plv. griffier*

## NOB-leden

mr. G. Bout

mr. W.A. Dijkstra

drs. J.M.M. Hazewinkel

drs. P.H.M. Flipsen

drs. J.N.P. Grimbergen

mr. J.J. Kluit MRE

mr. W.R.M. Nan

drs. T.J. Noordermeer

## RAAD VAN BEROEP

mw. prof. mr. M.E. van Hilten,  
*voorzitter*

prof. dr. A.O. Lubbers, *plv. voorzitter*

mr. R. Marchal, *griffier*

## NOB-leden

mr. C.D.E.J. Nijman

mr. W.A. Paardekooper

mw. mr. C. Zegers

## Externe leden

mr. drs. P.C. van der Vegt

mw. mr. M. Harthoorn

## COMMISSIES

Commissie van Beoordeling

mr. J.C. Verschuur, *voorzitter*

mw. drs. I.J.M. Allemekinders-Pols

mr. W.J.D. Gohres

mr. P.E. Halprin

mr. drs. J.H.A.M. van Helvoirt

drs. J.M. Rademaker

mr. M.C. Schrauwen

dr. F.M. Werger

mw. mr. A. Piksen, *secretaris*

---

### Commissie Beroepszaken

mr. W.J.D. Gohres, *voorzitter*  
mr. D.G. Barmentlo  
mr. O. Brands  
mr. G.J. den Hartog  
mr. Th.A. Huiskes  
drs. A.G. Jimmink  
drs. J.W. Valkenburg  
mr. C.J.F. Warner

mw. mr. E. Schouten, *secretaris*

### Commissie Wetsvoorstellen

drs. R.A. van der Jagt, *voorzitter*  
mr. P.A. Anthoni, *secretaris wetgeving*  
mw. mr. B.E.M. den Boer –  
Drinkenburg, *secretaris wetsuitvoering*  
prof. mr. J.W. Bellingwout  
prof. mr. dr. A.C.P. Bobeldijk  
mw. mr. P.C. van den Brink  
drs. M.J.A.M. van Gijlswijk  
prof. dr. E.J.W. Heithuis  
prof. dr. S.J.C. Hemels  
prof. dr. P. Kavelaars  
prof. mr. dr. Q.W.J.C.H. Kok  
drs. C. Overduin  
drs. W.H. Peters  
mr. M.H.C. Ruijschop  
mr. E.B. van der Stok  
mr. E.A. Visser

### Commissie Prejudiciële Vragen

mr. F.R. Herreveld, *voorzitter*  
drs. R.A. van der Jagt  
mr. P.A. Anthoni  
mw. mr. B.E.M. den Boer –  
Drinkenburg

### Medior Orde van Belasting-adviseurs

mr. drs. P.B.N. van Os, *voorzitter*  
mr. D.E. de Jonge van Ellemeet  
mw. L. Koot LLM  
mw. mr. A.M. Oudemans  
mr. T.H.P. van Straaten  
mr. S.S.C. Wijsman

### Jaarcongrescommissie

mr. P.A.Th. van Oppen, *voorzitter*  
mw. drs. S. Dikmans  
prof. dr. H.T.P.M. van den Hurk  
mr. B.J.G.L. Jaeger

mr. M.A. de Kleer  
Y.A. Schuerman LLM

### SECTIES

**Sectie Bedrijfsfiscalisten**  
mr. M.J. van Iersel, *voorzitter*  
mw. mr. F.E. Beijdorff  
mr. M.I. Friedman  
mr. drs. R. Grotendorst  
mw. mr. A.A.H. Hogeveen  
mr. J.R. van der Linden  
mr. J.A.P. Rijnen

mr. E.H. Poot, *secretaris*

### Sectie estate planning

prof. dr. F. Sonneveldt, *voorzitter*  
mr. J.M. Bom  
drs. R.T.R. Hoppenreijts  
mw. mr. N. Idsinga  
mr. R.L.M.C. Janssen  
dr. J.H.M. Nieuwenhuizen  
mw. mr. M.M.J. Schuurman –  
van Nifterik  
mr. M.C. van Tol  
mw. mr. S.A.M. de Wijkerslooth –  
Lhoëst

mr. P.A. Broeksma, *secretaris*

### Sectie Europees Fiscaal Recht

drs. B.J. Kiekebeld, *voorzitter*  
drs. H.C. Brouwer  
mr. N. de Haan  
prof. dr. H.T.P.M. van den Hurk  
drs. R.A. van der Jagt  
J.J.A.M. Korving LLM  
prof. dr. mr. F.P.G. Pötgens  
mr. D.E. van Sprundel  
prof. dr. H. Vermeulen  
prof. dr. D.M. Weber

prof. dr. mr. D.S. Smit, *secretaris*

### Sectie Formeel Belastingrecht

mr. F.R. Herreveld, *voorzitter*  
mr. D.G. Barmentlo  
mr. F.G. Barnard  
mw. S. Ben Taleb  
mw. mr. drs. R.M. Bos – Schepers  
mr. J.A.R. van Eijnsden  
mr. B.J.G.L. Jaeger

mw. mr. W.E. Nent  
mr. M. Sanders  
mr. drs. R. van Scharrenburg  
mw. mr. J.M. van der Vegt  
mw. mr. B.E.M. den Boer – Drinkenburg, *secretaris*

### Sectie Internationale Fiscale Zaken

mr. A. Nolten, *voorzitter*  
prof. mr. J.W. Bellingwout  
mw. mr. M. de Best  
drs. P.H.M. Flipsen  
mr. J.H. Huidink  
mr. drs. J.H.D. Klink  
drs. A.W.G. Lamers  
mw. mr. E.F.J. Marcus van Gunsteren  
mr. M.L. Molenaars  
drs. T.J. Noordermeer  
mr. M.A. Sanders

mw. mr. M.E. Lukkien, *secretaris*

### Sectie Lokale en milieuheffingen

mr. B.S. Kats, *voorzitter*  
mr. R. van den Berg  
mr. S. Bosma  
mw. mr. L.Y. Gramsbergen  
S. Hubregtse MSc  
drs. C.S. Oude Lohuis

mw. mr. S.J. van Duijvenvoorde  
Richters, *secretaris*

### Sectie Loonbelasting en Sociale Verzekeringen

mr. A.A.W. Langevoord, *voorzitter*  
mr. R.J. Brink  
mr. M.L. Kawka  
drs. H.J.P. Keersop  
mr. A.L. Mertens  
mr. J.B. Rietveld  
mr. Ph.A. Siekman  
mr. J.J.F. Stormmesand  
mr. R.H.R. Vliese  
dr. F.M. Werger

mw. mr. J.W.H. Nietveld, *secretaris*

### Sectie Omzetbelastingsspecialisten

prof. dr. H.W.M. van Kesteren,  
*voorzitter*  
mr. J.M. Benard

---

mr. H. Hop  
prof. dr. G.J. van Norden  
mw. mr. T.G. Perié  
mr. T.H. Scheer  
mr. P.J.B.G. Schrijver  
drs. M.M.G.A. Voets  
prof. dr. W. de Wit

mr. J. Sanders, *secretaris*

#### Sectie Pensioenen

mr. dr. G.M.C.M. Staats, *voorzitter*  
dr. B. Dieleman  
drs. M.J. Hayes  
mr. drs. M.J. Oostenbroek  
mr. B. Starink  
drs. J.A. Stigter  
mr. C.H.M. Walschot  
mw. drs. N.M. Winter

mr. M. Keereweer, *secretaris*

#### Sectie Tax Assurance

mr. M. Rabenort, *voorzitter*  
F.W.J. Cremers RA  
mr. M. Groen  
mr. R.P.F.M. Hafkenscheid  
mevrouw mr. S.S. de Jong-Wester  
mr. J. van der Kemp  
mr. S. Kloosterhof  
drs. I. Lacroix  
mr. Th. Ostermann

mw. C.P.A.M. Bastings LLM MSc,  
*secretaris*

#### Sectie Tax Technology

mr. drs. S.D. Brunner, *voorzitter*  
mr. E.P.J. Dankkaart  
mr. J.N.T. van Ditzhuijsen  
mr. M.B. de Groot  
mr. R.P.F.M. Hafkenscheid  
mr. L.J.S. Haringsma  
mw. mr. S. de Nooijer-Kouwenhoven  
mr. G.J. Plomp  
H.J. Remmelts LLM  
mr. G. Thien  
mr. P.R.J.M. Tjihuis  
mw. J.G.M. van Twisk MSc.

mr. M.C.A. Bijleveld, *secretaris*

#### Sectie Transfer Pricing

mr. M. van der Breggen, *voorzitter*  
mr. J.K.H. van Dam  
drs. J.A. Dijkman  
drs. P.H.M. Flipsen  
mr. M.J.M. Heijenrath  
J.P. Jonker LLM  
mr. L.P. van den Kommer  
mr. P.W. van Meeuwen  
mr. H.D. Oosterhoff  
mr. R.A.M. Sinx

mw. mr. B.R. de Moor, *secretaris*

#### OVERIGE GREMIA

##### Kerngroep

‘Nederland Investeringsland’  
mr. B.R. Zoetmulder, *voorzitter*  
mr. E.J.A. Bartman  
prof. mr. J.W. Bellingwout  
mr. drs. S.D. Brunner  
mr. M. Buckers  
drs. R.A. van der Jagt  
mr. M.A. de Kleer  
drs. A.C. van der Linde  
drs. M. Melzer  
mr. J.A. Mook  
mr. A. Nolten  
mr. H.D. Oosterhoff  
mr. W.A. Paardekooper  
mr. E.A. Visser

mw. mr. A.M. Oudemans, *secretaris*

##### Kerngroep Rechtszekerheid en Rechtsbescherming

mr. M.A. de Kleer, *voorzitter*  
mr. D.G. Barmantlo  
mw. mr. drs. R.M. Bos-Schepers  
mr. J.A.R. van Eijdsen  
mr. W.J.D. Gohres  
mw. K.M.T. Helwegen LLM  
mr. R. Waaijer

mw. mr. E. Schouten, *secretaris*

##### Werkgroep Handhavingsstrategie

mr. M.A. de Kleer, *voorzitter*  
mr. D.G. Barmantlo  
mr. W.J.D. Gohres  
mr. M.J. van Iersel

mr. S. Kloosterhof

mr. J.G. Kuiper  
drs. M. Melzer  
mr. J.A. Mook  
mr. M. Rabenort  
mr. E.A. Visser

mw. mr. E. Schouten, *secretaris*

#### Klankbordgroep kantoren met minder dan 15 leden

mr. P.J.L. Asjes, *voorzitter*  
mr. A.S.M. van Balen  
mr. H. Beeren  
mr. J. van den Beldt  
mw. mr. L.A. Bource  
mr. M.J. Brouwer  
mr. F. van der Deijl  
mr. C.G. Dijkstra  
mr. P. Drubbel  
mr. drs. R.J.M.M. van den Hurk  
mr. L.P. van den Kommer  
mw. mr. E.M. Röben  
mr. K.A.M. Stoffels

#### Klankbordgroep middelgrote kantoren

mr. J.A. Mook, *voorzitter*  
mr. drs. G.L.N. Armino  
mr. A.M. Bakker  
mw. mr. L.D.L. Bles-Temme  
mr. T. van Deijl  
mr. B.A. Josten  
mr. R.H.M. Loves  
mr. M.B. Lucas Luijckx  
prof. dr. J.C.M. van Sonderen  
drs. R.F. Stam

#### Redactie Orde

mr. N.C. Boef, *voorzitter*  
mr. J. van den Beldt  
mw. mr. T. El Ouardi  
drs. J.M.M. Hazewinkel  
mw. mr. A. de Jong  
mw. A.L. van Rij LLM  
mr. J. Sanders  
mr. M.M.Q. Wiezer  
mw. mr. C. Zegers

---

## DE JONGE ORDE VAN BELASTINGADVISEURS (JOB)

### Bestuur

Y. Schuerman LLM, *voorzitter*

E.J. Falk MSc, *secretaris*

mw. mr. J.H. Bolkestein,  
*penningmeester*

mw. mr. P.C. van den Brink

mw. mr. M.C.W. van der Endt

drs. P. Joosten

mw. A.L. van Rij LLM

### Commissie Vaktechniek

mw. mr. P.C. van den Brink,  
*voorzitter*

mw. mr. L. van den Berg

mw. mr. Y. el Bojaddaini

mw. mr. C. Briegoos

mw. mr. H. van Burik

mw. mr. L.S.I. van Doorn

F.J.L.P. Drost MSc

W.H.A. van Hameren LLM

R.T.M.E. Prinsen MSc

mr. J. Schoenmaeckers

### Activiteitencommissie

mw. mr. M.C.W. van der Endt,  
*voorzitter*

drs. J. Abadier

J. Boks LLM

mr. J.B. de Bruijn

mr. A.F.K. Engelkes

mw. mr. J.J. Grooten

mw. M.H.A. Meeuwissen LLM

mw. mr. A.H. Verdonk

## VERTEGENWOORDIGINGEN

### Becon-overleg

mr. P.J.L. Asjes

drs. H.J. Binnema

### Confédération Fiscale Européenne (CFE)

mr. D.G. Barmantlo, *General Assembly  
en Professional Affairs Committee*

mr. W.J.D. Gohres, *lid van de Exe-  
cutive Board van de CFE en voorzitter  
Professional Affairs Committee*

mr. H. Koller, *General Assembly*

mr. S.D. Brunner,

*Fiscal Committee, direct taxes*

mw. mr. T.G. Perié,

*Fiscal Committee, indirect taxes*

### Digicom-overleg

mw. mr. L.H. Bakker

mr. S. Nijessen

drs. A.H.M. Vredenburg

### Standard Business Reporting (SBR)

mr. N.C. Boef, *SBR Beraad*

mw. mr. I.H.M. Egberts, *Stuurgroep Auditfile*

### Consortium Nederlandse Fiscale Leerstukken Taxonomie

drs. R.A. van der Jagt

drs. C. Overduin

### Voorzitters/directeurenoverleg

mr. M.A. de Kleer

mr. H. Koller

### Participanten:

de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants

de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie

de Nederlandse Orde van Advocaten

de Nederlandse Orde van Belastingadviseurs

## ERELEDEN

mr. F.H.J. Sobels

mr. drs. S.A.W.J. Strik

## BUREAU NOB

mr. Henk Koller: *directeur*

mr. Alexandra Piksen: *directeur juridische zaken / secretaris Commissie van Beoordeling*

Angelique van Streepen-van Woerden: *directeur opleidingen / bestuurssecretaris*

Jasmina Assakali: *telefoniste / medewerker secretariaat*

Nalan Baykal: *secretaresse van de directeur opleidingen en de bestuurssecretaris*

Juanita Cardalda: *directiesecretaresse*

Julia Dondokha: *secretaresse juridische afdeling / ledenadministratie*

Ingrid de Jong: *secretaresse van de directeur opleidingen en de bestuurssecretaris*

Maurice Kramer: *administrateur*

Cardy Kuiper, *medewerker secretariaat*

Evelien Laan: *secretaresse juridische afdeling / ledenadministratie*

Simone de Laat-van Breemen: *financieel medewerker*

Gwen Labots: *juridisch secretaresse*

drs. Catelijne van Melle: *functioneel beheerder*

mr. Ellen Schouten: *secretaris Commissie Beroepszaken*

Sandra Wolff: *office manager*

### de Muiderpoort

Sarphatistraat 500, 1018 AV Amsterdam

Postbus 2977, 1000 CZ Amsterdam

Telefoon: 020-5141880

Fax: 020-5141889

e mail: nob@nob.net

www.nob.net



# Cijfers NOB

## LEDENTAL 1970-2017

DATUM	TOTAAL	AANWAS	AFNAME	SALDO
1-1-1970	119	22	3	19
1-1-1971	138	25	5	20
1-1-1972	158	15	4	11
1-1-1973	169	23	1	22
1-1-1974	191	35	7	28
1-1-1975	219	26	5	21
1-1-1976	240	19	10	9
1-1-1977	249	51	6	45
1-1-1978	294	32	11	21
1-1-1979	315	38	12	26
1-1-1980	341	65	10	55
1-1-1981	396	57	9	48
1-1-1982	444	76	9	67
1-1-1983	511	102	13	89
1-1-1984	600	100	20	80
1-1-1985	680	96	26	70
1-1-1986	750	161	28	133
1-1-1987	883	175	25	150
1-1-1988	1033	206	24	182
1-1-1989	1215	101	36	65
1-1-1990	1280	239	41	198
1-1-1991	1478	341	87	254
1-1-1992	1732	231	83	148
1-1-1993	1880	287	147	140
1-1-1994	2020	241	179	62
1-1-1995	2082	280	159	121
1-1-1996	2203	359	187	172
1-1-1997	2375	370	121	249

DATUM	TOTAAL	AANWAS	AFNAME	SALDO
1-1-1998	2624	477	198	279
1-1-1999	2903	265	138	127
1-1-2000	3030	377	123	254
1-1-2001	3284	448	197	251
1-1-2002	3535	394	181	213
1-1-2003	3748	406	253	153
1-1-2004	3901	274	153	121
1-1-2005	4022	299	296	3
1-1-2006	4025	332	249	83
1-1-2007	4108	357	217	140
1-1-2008	4248	365	196	169
1-1-2009	4417	342	230	112
1-1-2010	4529	367	225	142
1-1-2011	4671	365	231	134
1-1-2012	4805	393	267	126
1-1-2013	4931	172	230	-58
1-1-2014	4873	359	367	-8
1-1-2015	4865	398	333	65
1-1-2016	4930	393	300	93
1-1-2017	5023	367	293	74
1-1-2018	5097			
Gewone leden	3198			
Aspirant-leden	1082			
Bedrijfsfiscalisten	680 <sup>1</sup>			
Ereleden	2			
Buitengewone leden	135			
<b>Totaal</b>	<b>5097</b>			

(1) Bedrijfsfiscalisten die gewoon lid zijn

## VERDELING MANNEN EN VROUWEN per 1 januari 2018

	MANNEN	VROUWEN	TOTAAL
Gewone leden	2317	881	3198
Aspirant-leden	653	429	1082
Bedrijfsfiscalisten	477	203	680
Ereleden	2		2
Buitengewone leden	126	9	135
<b>Totaal</b>			<b>5097</b>

## GEWONE NOB-LEDEN NAAR LEEFTIJD per 1 januari 2018

	< 35	35-45	46-65	> 65	TOTAAL
Gewoon lid	989	1005	1177	27	3198

**NOB-LEDEN PER KANTOOR (≥10) per 1 januari 2018**

	GEWOON	ASPIRANT	TOTAAL
PwC	370	185	555
Deloitte Belastingadviseurs B.V.	344	173	517
EY	354	158	512
Meijburg & Co	248	57	305
BDO Belastingadviseurs	209	81	290
Loyens & Loeff N.V.	153	59	212
Mazars	88	29	117
Baker Tilly Berk	73	21	94
Accon AVM Adviseurs & Accountants	45	16	61
Grant Thornton Accountants en Adviseurs B.V.	45	16	61
Baker & McKenzie	40	18	58
RSM Netherlands Belastingadviseurs N.V.	36	13	49
MTH Belastingadviseurs B.V.	30	10	40
Witlox Van den Boomen Belastingadviseurs B.V.	27	12	39
Crowe Horwath Foederer	25	10	35
PKF Wallast	25	6	31
Koenen en Co Belastingadviseurs	20	9	29
Pereira BV	19	7	26
Andersen Tax & Legal	23	2	25
Atlas Fiscalisten N.V.	19	6	25
KroeseWevers	20	3	23
Taxand Nederland B.V.	16	7	23
HVK Stevens Belastingadvies	18	4	22
CROP belastingadviseurs	15	6	21
RSM Nederland Belastingadviseurs N.V.	17	3	20
Wesselman Accountants   Belastingadviseurs	18	2	20
Joanknecht	12	5	17
Houthoff	9	7	16
AKD N.V.	13	2	15
De Brauw Blackstone Westbroek	8	7	15
Sajet Telting & Partners B.V.	11	4	15
Ruitenburger adviseurs & accountants	10	4	14
Baat accountants & adviseurs	12	1	13
JAN@ Accountants & Belastingadviseurs	10	3	13
Londen & Van Holland Belastingadviseurs	11	2	13
Stibbe B.V.	11	2	13
Visser & Visser Belastingadviseurs B.V.	9	4	13
DLA Piper Nederland N.V.	9	3	12
Quantera Global B.V.	7	5	12
Allen & Overy	7	4	11
Clifford Chance LLP	8	3	11
Horlings Accountants en Belastingadviseurs B.V.	7	4	11
LIMES international tax + expat B.V.	10	1	11
TEKZ Belastingadviseurs B.V.	10	1	11
Hamelink & Van den Tooren N.V.	8	2	10
NautaDutilh	7	3	10
			<b>3466</b>
Overige kantoren			814
Bedrijfsfiscalisten			680
Ereleden			2
Buitengewone leden			135
<b>Totaal</b>			<b>5097</b>

**NOB-LEDEN PER PLAATS (≥10) per 1 januari 2018**

	GEWOON LID	BEDRIJFS FISCALISTEN <sup>2</sup>	TOTAAL
Alkmaar	29	0	38
Almere	13	8	24
Alphen aan den Rijn	14	3	20
Amersfoort	13	11	25
Amstelveen	198	14	255
Amsterdam	938	191	1528
Apeldoorn	12	2	18
Arnhem	59	6	93
Breda	57	8	84
Bussum	9	0	13
Capelle aan den IJssel	12	2	18
Delft	8	4	15
Den Bosch	40	6	52
Den Haag	124	61	214
Doetinchem	11	2	15
Dordrecht	7	5	13
Eindhoven	162	12	246
Enschede	20	0	24
Gouda	16	0	20
Groningen	33	1	46
Haarlem	23	0	27
Helmond	18	0	19
Hilversum	6	5	11
Hoevelaken	9	1	11
Hoofddorp	8	20	31
Leeuwarden	12	0	13
Leiden	10	12	23
Maastricht	63	3	74
Nijmegen	24	3	32
Oosterbeek	8	0	14
Purmerend	6	1	11
Rijswijk	17	4	29
Roermond	13	0	17
Roosendaal	10	0	13
Rosmalen	10	0	15
Rotterdam	500	38	740
Schiphol	11	32	47
Tilburg	30	1	37
Utrecht	93	35	168
Valkenburg	10	1	12
Veenendaal	11	0	15
Venlo	13	2	20
Waalre	29	0	43
Weert	11	0	11
Zaandam	3	8	12
Zeist	9	13	23
Zwolle	43	6	57
Overige plaatsen			515
Buitengewone leden			135
Ereleden			2
Subtotaal			4938
Bedrijfsfiscalisten overige plaatsen			159
<b>Totaal</b>			<b>5097</b>

(2) Bedrijfsfiscalisten die gewoon lid zijn

## COMMISSIE WETSVORSTELLEN

	2017
Wetscommentaren	6
Commentaren nav consultaties	7
Commentaren nav conceptbeleidsbesluiten *	9
Overige commentaren	3

\* De NOB ontvangt regelmatig, op vertrouwelijke basis, concept fiscale beleidsbesluiten van de staatssecretaris van Financiën voor commentaar. Deze worden door de Commissie Wetsvoorstellen en/of de specialistensecties van de Orde bekeken en zo nodig van commentaar voorzien. Ook dit commentaar is vertrouwelijk. Het ministerie van Financiën heeft laten weten de commentaren op de conceptbesluiten zeer te waarderen. De Commissie Wetsvoorstellen is over het algemeen tevreden over de wijze waarop het NOB-commentaar wordt meegenomen in de definitieve versie van het conceptbesluit.

## RAAD VAN TUCHT

	2017
<b>Inkomst nieuwe klachten in 2017</b>	<b>13</b>
Aantal klachten ingetrokken in 2017	3
Aantal klachten ingetrokken in 2017 na bemiddeling	0
Aantal klachten ingetrokken in 2017 na mediation	1
Aantal klachten ingetrokken in 2017 zonder bemiddeling/mediation	2

	2017
<b>Aantal uitspraken in 2017</b>	<b>7</b>
waarvan 2 uitspraken van een klacht ingediend in 2014	
- aantal (gedeeltelijk) gegrond verklaarde klachten, met maatregel	4
- aantal (gedeeltelijk) gegrond verklaarde klachten, zonder maatregel	0
- aantal ongegrond verklaarde klachten	2
- aantal niet-ontvankelijk verklaarde klachten	1

## RAAD VAN BEROEP

	2017
<b>Inkomst nieuwe beroepen in 2017</b>	<b>4</b>
Aantal ingetrokken beroepen	2

	2017
<b>Aantal uitspraken in 2017</b>	<b>3</b>
(waarvan 2 uitspraken van een beroep ingediend in 2016)	
Aantal verworpen (ongegrond) beroepen	3
Aantal vernietigde uitspraken	0



---

**Alle geanonimiseerde uitspraken van de Raad van Tucht en Raad van Beroep zijn te raadplegen op de website van de NOB: <https://www.nob.net/tuchtrecht>**

Het bestuur brengt graag de volgende uitspraken in het bijzonder onder de aandacht.

**Uitspraak Raad van Beroep 2 januari 2017 (B 95):**

Buiten de sfeer van het beroep van belastingadviseur leidt niet ieder laakbaar handelen van een lid van de NOB tot een schending van de eer en waardigheid. Dat is alleen dan het geval indien dit handelen zozeer in strijd is met de eer en waardigheid van het beroep van belastingadviseur dat de beroepsgroep hierdoor in diskrediet wordt gebracht.

**Uitspraak Raad van Tucht 2 juni 2017 (T 361):**

In de opgestelde overeenkomst van dienstverlening was een ruime omschrijving van de te verrichten werkzaamheden opgenomen. Na wijziging van afspraken heeft Verweerder die afspraken niet opnieuw schriftelijk vastgelegd. Nu zowel bij het aanvaarden van de opdracht als bij de latere wijzigingen daarvan onvoldoende is nagegaan of Klagers werkelijk hebben begrepen wat zij tegen welke kosten van de dienstverlening mochten verwachten, is in strijd gehandeld met artikel 12, lid 1, van het RBU.

**Uitspraak Raad van Beroep 6 juni 2017 (B 96):**

Een NOB-lid mag in zaken die wat betreft problematiek en onderliggende feiten met elkaar samenhangen slechts dan de belangen van twee (of meer)

op enige wijze met elkaar verbonden partijen behartigen, indien hiervoor voorafgaande toestemming van beide partijen is verkregen. Niet is van belang of de in concreto gevolgde strategie dezelfde is en of daadwerkelijk sprake is van belangenverstremgeling. Relevant is dat in abstracto in elk van de zaken conflicterende strategieën zouden kunnen worden gevolgd, waardoor de schijn van belangenverstremgeling kan ontstaan.

**Uitspraak Raad van Tucht 19 juni 2017 (T 358):**

Het middellijk in rekening brengen van extravagante bedragen voor fiscale werkzaamheden aan stichtingen waarvan Verweerder bestuursvoorzitter is, is in strijd met de eer en waardigheid van het beroep en met de onafhankelijkheid die van een NOB-lid mag worden verwacht. Dergelijk handelen rechtvaardigt in beginsel de maatregel van ontzetting uit het lidmaatschap van de NOB. De betreffende klacht was ingediend door de Directeur-Generaal van de Belastingdienst. Dit was de eerste keer dat deze gebruik heeft gemaakt van zijn klachtrecht.

**Uitspraak Raad van Beroep 12 december 2017 (B 97) tegen de uitspraak van de Raad van Tucht 30 januari 2017 (T 357):**

Wanneer de aard van de te verrichten werkzaamheden het onmogelijk of uiterst moeilijk maakt om een inschatting te geven van de te verwachten kosten, is een NOB-lid gehouden om zijn cliënt regelmatig inzicht te geven in de reeds gemaakte kosten, temeer wanneer zijn cliënt daarom uitdrukkelijk verzoekt.



# Publicaties NOB

## **JOB**

Lezingen Commissie Vaktechniek 2016  
Den Haag, Sdu Uitgevers

## **NOB/LOF-SCRIPTIEPRIJS**

*De effectuering van fiscale persoonlijke tegemoetkomingen  
van buitenlandse belastingplichtigen*  
Auteur: mr. A.C. Fitz Verploegh  
NOB/LOF serie nr. 26, Deventer, Kluwer 2017,  
ISBN 978 90 131 4589 2

## **ORDE 2017**

### **Jaargang 5**

nummer 1, Tax Technology  
nummer 2, De particulier in de fiscaliteit  
nummer 3, Alternatieve belastingstelsels

## **OVERIGE PUBLICATIES**

De cloud: Aandachtspunten voor NOB-leden  
Jaarverslag NOB 2016 (digitaal)  
Studentenspecial Tax Heroes  
Update brochure Geheimhoudingsplicht en  
verschoningsrecht van de belastingadviseur



# Jaaroverzicht SOB

## STICHTING OPLEIDING BELASTINGADVISEURS

De SOB biedt twee programma's aan: de Beroepsopleiding Belastingadviseurs voor de aspirant-leden van de NOB en het Programma Permanente Educatie voor de gewone leden van de NOB.

### BEROEPSOPLEIDING BELASTINGADVISEURS

#### Bestuur

Het bestuur kwam tijdens het verslagjaar twee keer bijeen.

#### Programmacommissie Beroepsopleiding Belastingadviseurs

De Programmacommissie (PC) bewaakt de kwaliteit van de opleiding. Alle evaluaties van de cursussen worden in de commissie besproken; daarnaast fungeert de PC als denktank. Bij de samenstelling van de commissie wordt gelet op een evenredige vertegenwoordiging van de kantoren.

#### Cijfers

Het aantal aspirant-leden bleef nagenoeg gelijk. Op 1 januari 2017 bedroeg het aantal 1.070, per einde verslagjaar 1.069. De opleiding is in 2017 door 277 cursisten afgerond. In het verslagjaar was het mogelijk om 45 verschillende vakken te volgen en vier specialistentrajecten. Het totaal aantal cursussen voor aspirant-leden bedroeg 223, met in totaal 4.334 deelnemers.

Alle cursussen worden geëvalueerd. De uitkomsten daarvan zijn een belangrijk middel om de kwaliteit te beoordelen en waar nodig te verbeteren. De gemiddelde totaalscore in de evaluaties was 7,9.

#### Kwaliteit

De kwaliteit van de inzet van de cursisten wordt gemeten aan de hand van de verplichte voorbereidingsopdrachten en de participatie in de cursus. De docenten waren in het algemeen tevreden over de prestaties en inzet van de cursisten. Een beperkt aantal cursisten werd afgewezen.

## NIEUWE CURSUSSEN

### Algemene Introductie dag 2 – beroepsethische training

Het bestuur heeft besloten de Algemene Introductie met één dagdeel uit te breiden. Dag 2 van de Algemene Introductie staat in het teken van beroepsethiek. Het doel van de tweede dag is:

- Het creëren van meer bewustwording over het thema 'beroepsethiek voor belastingadviseurs';
- Het verdiepen en verbreden van kennis over relevante normen en regels;
- Het verbeteren van de omgang met dilemma's.

### Pensioenen

In de cursus Pensioenen staat in de ochtend 'pensioen in de loonsfeer' centraal. In de middag wordt aandacht besteed aan 'pensioen in de winstsfeer'. Deze cursus maakt onderdeel uit van het keuzeprogramma en is alleen bestemd voor generalisten.

### Tax Technology

De opkomst van Tax Technology als vakgebied wordt in deze cursus aan de hand van de steeds verder gaande ontwikkeling van de rekenkracht van computers geschetst. De link naar de mogelijkheden van de inzet van deze technologie op het terrein van de fiscalist wordt in de cursus aan de hand van voorbeelden geschetst. Vanzelfsprekend wordt daarbij ingegaan op het belang voor zowel de bedrijfsfiscalist als de belastingadviseur, maar ook op de invloed op de toezichtmogelijkheden voor de Belastingdienst.

## NIEUW SPECIALISTENTRAJECT

### Nieuw traject voor Transfer Pricing specialisten

Aan het basisprogramma van de Beroepsopleiding Belastingadviseurs is een traject voor Transfer Pricing-specialisten toegevoegd. Aspirant-leden die werkzaam zijn in de TP-praktijk en International Tax Praktijk kunnen zich inschrijven voor dit traject. Op advies van de specialistensectie Transfer Pricing is besloten dat aspirant-leden die dit traject kiezen onderstaande cursussen verplicht moeten volgen:

- 
- Algemene Introductie
  - Praktisch Comptabele Toepassingen 1
  - Internationaal Belastingrecht of Internationaal Belastingrecht voor specialisten (4 dagdelen)
  - Tax Accounting
  - Transfer Pricing voor specialisten (10 dagdelen)

De 20 keuzedagdelen kunnen, net zoals bij de overige trajecten, met andere cursussen uit het curriculum van de beroepsopleiding worden ingevuld.

#### **Programma**

Geïnteresseerden kunnen het uitgebreide cursusprogramma vinden op de website ([www.nob.net](http://www.nob.net)).

#### **PROGRAMMA PERMANENTE EDUCATIE**

##### **Cijfers**

In 2017 zijn 53 bijeenkomsten in het kader van het Programma Permanente Educatie georganiseerd, waaronder drie Fiscale Conferenties en één Fiscale Conferentie voor Tax Talents.

Alle PE-bijeenkomsten worden geëvalueerd: de uitkomsten daarvan zijn een belangrijk middel om de kwaliteit te beoordelen en waar nodig te verbeteren. De gemiddelde totaalscore in de evaluaties was 7,8.

#### **NIEUWE BIJEENKOMSTEN**

##### **Fiscale conferentie Tax Talents**

Sinds 1994 organiseert de NOB samen met de Belastingdienst Fiscale Conferenties. Het zijn unieke tweedaagse bijeenkomsten: tien zeer ervaren NOB-leden die gespecialiseerd zijn op het onderwerp van de conferentie en tien vertegenwoordigers van de Belastingdienst discussiëren twee dagen vrijuit en ongebonden. Als aanvulling op deze conferenties is een Fiscale Conferentie voor Tax Talents gehouden – ook in de samenstelling tien NOB-leden/tien medewerkers Belastingdienst. De conferentie is bedoeld voor jonge getalenteerde adviseurs en inspecteurs.

##### **Summer School voor loonbelastingsspecialisten**

Op initiatief van de sectie Loonbelasting & Sociale Verzekeringen is een Summer School voor Loonbelastingsspecialisten georganiseerd.

##### **Curriculum Transfer Pricing**

Transfer Pricing is een groeiende tak van sport, en bij belastingadvieskantoren groeit het besef dat het noodzakelijk is mensen daarin te trainen. In het najaar van 2016 is daarom de beroepsopleiding uitgebreid met specialistencursus (12 dagdelen) voor aspirant-leden die in de praktijk al met Transfer Pricing bezig zijn. Deze cursussen zijn in 2017 ook aangeboden in het Programma Permanente Educatie. De inhoud is aangepast aan de doelgroep.



# Cijfers SOB

CURSUSSEN BEROEPSOPLEIDING BELASTINGADVISEURS	TOTAAL AANTAL IN 2017	TOTAAL AANTAL CURSISTEN	AANTAL DAGDELEN
Adviesvaardigheden	14	140	4
Algemene Introductie	12	360	0
Argumenteren	15	180	4
Basiscommunicatie	24	240	4
Bedrijfsconcentraties: aandelenfusie/overdrachtsbelasting	2	46	2
Bedrijfsconcentraties: deelnemingsvrijstelling internationaal	3	71	2
Bedrijfsconcentraties: deelnemingsvrijstelling nationaal	3	71	2
Bedrijfsconcentraties: fiscale eenheid internationaal	3	74	2
Bedrijfsconcentraties: fiscale eenheid nationaal	3	72	2
Bedrijfsconcentraties: Juridische fusie, juridische splitsing en bedrijfsfusie nationaal	2	46	2
Bedrijfsconcentraties: Grensoverschrijdende juridische fusies en splitsingen	4	98	2
Bedrijfsopvolging in het MKB (IB-ondernemer en DGA)	2	48	2
Capita Selecta Erfrecht (civiel en fiscaal)	2	47	2
Capita Selecta Huwelijksvermogensrecht (civiel en fiscaal)	2	50	2
Civiel Recht Kapitaalvennootschappen	6	176	4
Civiel Recht Kapitaalvennootschappen Nationaal	2	60	2
Douane voor specialisten	1	15	2
Estate planning/ Successie en Schenkingsrecht	2	55	2
Formeel Belastingrecht	5	147	4
Fiscaal reorganiseren in het MKB	2	42	2
Inkomstenbelasting	3	70	2
Inleidend college PCT 1	2	72	0
Internationaal Belastingrecht	2	58	4
Internationaal en Europees belastingrecht voor specialisten	9	174	2
Loonheffingen	1	10	2
Loonheffingen voor specialisten	11	203	2
Masterclass Argumenteren	1	10	4
Omzetbelasting	2	45	3
Omzetbelasting voor specialisten	10	296	2
Onderhandelen	14	140	4
PCT1 IB	1	10	2
PCT1 OB	2	41	3
PCT1 Vpb	7	116	2
PCT2	6	117	2
Pensioenen	1	15	2
Personenvennootschappen (Maatschap, VOF & CV)	8	193	2
Procesvoering	4	213	4
Renteaftrek VPB	2	49	4
Schrijven met Impact	15	180	2
Tax Accounting	1	23	4
Tax Assurance	2	49	2
Tax Technology	1	25	2
Transfer Pricing (inleiding)	2	50	2
Transfer Pricing voor specialisten	6	118	2
Wet Waardering Onroerende zaken	1	19	2
<b>Totaal</b>	<b>223</b>	<b>4334</b>	



## Programma

In het kader van de Permanente Educatie stonden onderstaande conferenties, seminars en trainingen open voor de gewone en buitengewone leden. Gewone leden zijn verplicht jaarlijks twintig uur aan PE te besteden; ze zijn daarbij vrij in hun keuze van welk aanbod (NOB of extern) ze gebruik maken. Geïnteresseerden kunnen het PE-programma vinden op hun Persoonlijke Pagina op de website [www.nob.net](http://www.nob.net).

DATUM	BIJeenKOMST
11-01-17	Module 'Aangifte, aanslag en navordering', leergang Formeel Belastingrecht
17-01-17	PE-verdiepingscursus 'Documentatieverplichtingen / Status van de verschillende landen m.b.t. TP-wetgeving'
18-01-17	6e Studiedag 'de DGA en zijn bv'
19/20-01-2017	1e Fiscale Conferentie Tax Talents
26-01-17	PE-seminar 'Uitwisseling van rulings'
09-02-17	PE-seminar 'Pensioen eigen beheer: de positie van de partner'
06-03-17	PE-cursus 'Capita selecta Omzetbelasting'
13/14-03-2017	43e Fiscale Conferentie ATAD en ATAD2
28-03-17	PE-verdiepingscursus 'Capita selecta international tax / Overlegvormen Fiscus'
29-03-17	PE-cursus 'Fusies en reorganisaties'
30/31-03-2017	9e Rondetafelbijeenkomst 'Actualiteiten EU-belastingrecht'
03-04-17	Het tweede grote NOB Anti-BEPS richtlijn congres
04-04-17	PE-cursus 'Wage Tax Accounting voor de LB'
12-04-17	Module 'Inlichtingenverplichtingen en uitwisseling van inlichtingen', leergang Formeel Belastingrecht
18-04-17	PE-cursus 'Insolventierecht'
19-04-17	PE-cursus 'De werkkostenregeling'
9/10-05-2017	PE-cursus 'Tax Accounting'
10-05-17	Algemene introductie voor ervaren aspirant-leden
16-05-17	PE-verdiepingscursus 'Financieringsvormen / Valuation waarderingen'
17-05-17	PE-cursus 'Renteaftrek VPB artikel 13l en samenloop met andere Renteaftrekbeperkingen'
30-05-17	Module 'De positie van de belastingadviseur', leergang Formeel Belastingrecht
01-06-17	PE-training 'Presteren onder druk'
08-06-17	PE-cursus 'BV-structurering en beëindiging/overdracht (onderneming) BV'
12/13-06-2017	Summer School voor bedrijfsfiscalisten
28-06-17	PE-cursus 'ATAD 1 en ATAD 2'
05-09-17	Summer School voor loonbelastingsspecialisten
6/7-09-2017	Summer School voor bedrijfsfiscalisten
08-09-17	PE-verdiepingscursus 'Profit Split / Doorbelasting hoofdkantoorkosten'
11-09-17	PE-cursus 'Tax Control Framework'
25-09-17	European Branch Amsterdam Conference 2017
26-09-17	PE-training 'Professioneel Pitchen voor belastingadviseurs'
27-09-17	PE-seminar 'Geheimhoudingsplicht'
03-10-17	PE-cursus 'Multilateraal Instrument'
05-10-17	PE-cursus 'Huwten, samenwonen en (echt)scheiden'
10-10-17	Regiobijeenkomst Amsterdam
30-10-17	PE-cursus 'Actualiteiten in het ondernemingsrecht'
31-10-17	PE-cursus 'Terbeschikkingstellingsregeling en aanmerkelijk belang'
01-11-17	PE-cursus 'Werken in de Cloud'
02-11-17	PE-verdiepingscursus 'Intangibles / Herstructureren'
06-11-17	PE-seminar 'Country by Country Reporting in Nederland - ruim 1 jaar verder'
07-11-17	PE-cursus 'Actualiteiten Vennootschapsbelasting'
08-11-17	PE-seminar 'Verschoningsrecht ter discussie'
09-11-17	PE-cursus 'Vaste inrichting of deelneming: een vergelijking'
16/17-11-2017	44e Fiscale Conferentie 'Vastgoed'
20-11-17	Jaarlijkse themadag sectie Bedrijfsfiscalisten 'E-commerce'
21-11-17	PE-cursus 'De aanpassing van de pensioenleeftijd per 1 januari 2018'
22-11-17	PE-cursus 'Loonheffingen internationaal'
23-11-17	PE-training 'Snel lezen'
28-11-17	PE-cursus 'Overige renteaftrekbeperkingen in de Vpb (excl. art 13l)'
29-11-17	PE-cursus 'ATAD 1 en ATAD 2 (incl. het Consultatiedocument)'
30-11/1-12-2017	45e Fiscale Conferentie 'Overheidslichamen'
30-11-17	PE-training 'Overtuigen en beïnvloeden'
07-12-17	Module 'Fiscaal boete- en strafrecht', leergang Formeel Belastingrecht



# Organisatie SOB

## **BESTUUR**

prof. dr. S.A. Stevens, *voorzitter*  
mr. J.J. Kluft MRE, *penningmeester*  
prof. dr. mr. D.S. Smit  
mw. mr. J.M. van der Vegt  
dr. F.M. Werger

## **PROGRAMMACOMMISSIE BEROEPSOPLEIDING BELASTINGADVISEURS**

prof. dr. S.A. Stevens, *voorzitter*  
prof. dr. R.P.C. Cornelisse  
mw. mr. J.P. de Haan – van Rossum  
prof. dr. P. Kavelaars  
prof. mr. dr. Q.W.J.C.H. Kok  
mw. drs. M.R. van der Maas  
mr. S.R. Pancham  
mr. dr. G.M.C.M. Staats

## **BUREAU STICHTING OPLEIDING BELASTINGADVISEURS**

Angelique van Streepen-van Woerden: *directeur opleidingen / bestuurssecretaris*  
drs. Heidi Min: *planningscoördinator*  
drs. Simone Peters: *senior coördinator permanente educatie/projecten*  
Yvette Christoffel: *medewerker opleidingen*  
Else Loddema: *junior medewerker opleidingen*  
Marit Stobbe: *medewerker opleidingen*

de Muiderpoort  
Postbus 2977, 1000 CZ Amsterdam  
Sarphatistraat 500, 1018 AV Amsterdam  
Telefoon: 020-5141870  
Fax : 020-5141879  
e mail : [sob@nob.net](mailto:sob@nob.net)  
website: [www.nob.net](http://www.nob.net)

**DOCENTEN**  
**BEROEPSOPLEIDING**  
**BELASTINGADVISEURS**

**Algemene Introductie (dag 1)**

**NOB-leden**

mr. J.A.R. van Eijdsen  
drs. P.H.M. Flipsen  
prof. dr. S.J.C. Hemels  
mr. F.R. Herreveld  
mr. J.J. Kluit MRE

**Leden Hoge Raad**

mw. mr. A.F.M.Q. Beukers – van Dooren  
mw. mr. C.M. Ettema  
mr. Th. Groeneveld  
prof. mr. M.E. van Hilten

**Trainers Nederlands Debat  
Instituut**

D. van Dorsselaer  
mr. A.A. Noordhuis  
D.A. Piras

**Belastingdienst / ministerie van  
Financiën**

mw. L. van den Heuvel  
mw. mr. drs. N.G.H. Speet RA  
mr. R.F. Trijsburg  
mw. mr. F.M. Verberk  
mw. J.H. de Waal-Lonink MSc. RA

**Algemene Introductie (dag 2)**

**Beroepsethiek voor  
belastingadviseurs**

**NOB-leden**

mr. J.A.R. van Eijdsen  
mr. W.J.D. Gohres  
mr. R.P.F.M. Hafkenscheid  
mr. P.E. Halprin  
mr. J.C. Verschuur

**Trainers KPMG**

mw. J. Oosterloo  
mw. A. Pera

**Adviesvaardigheden**

**Trainers**

mw. A.L.G. Boin  
mw. M. Grippeling  
ing. H.J. Zeevenhooven

**Acteurs**

P. Bink  
mw. drs. A. de Jong  
mw. T. de Jong  
J. Koning

**Argumenteren**

D. van Dorsselaer  
mr. A.A. Noordhuis  
N. Schoemaker MA

**Basiscommunicatie**

**Trainers**

mw. A.L.G. Boin  
mw. M. Grippeling  
ing. H.J. Zeevenhooven

**Acteurs**

P. Bink  
mw. drs. A. de Jong  
mw. T. de Jong  
J. Koning

**Bedrijfsconcentraties**

mr. G.C. van der Burgt  
drs. P.H.M. Flipsen  
drs. M.J.A.M. van Gijlswijk  
prof. dr. mr. E.J.W. Heithuis  
dr. H. Koster  
drs. A. Rozendal  
mr. drs. S.A.W.J. Strik  
mr. F. Volders

**Bedrijfsopvolging MKB (IB en DGA)**

mw. mr. dr. M.J. Hoogeveen  
prof. dr. S.A. Stevens

**Capita Selecta erfrecht**

prof. mr. dr. W. Burgerhart  
mr. J.C.L. Zuiderwijk

**Capita Selecta huwelijksvermo-  
gensrecht**

prof. mr. dr. W. Burgerhart  
prof. dr. F. Sonneveldt

**Civiel Recht Kapitaalvenoot-  
schappen (nationaal)**

mr. F. Hilberdink  
prof. mr. C.A. Schwarz  
prof. mr. D.F.M.M. Zaman

**Douane voor Specialisten**

mr. R.G.A. Tusveld  
prof. dr. W. de Wit

**Estate planning/Successie en  
schenkingsrecht**

prof. dr. F. Sonneveldt  
mr. J.C.L. Zuiderwijk

**Fiscaal reorganiseren in het MKB**

prof. dr. mr. E.J.W. Heithuis

**Formeel Belastingrecht**

prof. mr. G.J.M.E. de Bont  
prof. mr. R.H. Happé  
mr. M. Hendriks  
mr. dr. P. van der Wal

**Inkomstenbelasting**

prof. dr. J.P. Boer  
prof. dr. R.M. Freudenthal  
prof. dr. mr. E.J.W. Heithuis  
mr. A.A.W. Langevoord  
mr. M.H.C. Ruijschop

**Inleidend college Praktische  
Comptabele Toepassingen 1**

drs. M.H.M. Smeets  
P.J.Th.M. Steeghs RA

**Internationaal Belastingrecht**

mr. drs. M. Beudeker  
dr. M. van Dun  
prof. dr. D.M. Weber  
dr. mr. M.F. de Wilde

**Internationaal en Europees  
Belastingrecht voor specialisten**

dr. M. van Dun  
mr. G.K. Fibbe  
drs. B.J. Kiekebeld  
mr. S.R. Pancham  
prof. dr. D.M. Weber  
dr. mr. M.F. de Wilde

**Loonheffingen**

mr. M.L. Kawka  
mr. A.A.W. Langevoord  
mw. mr. M. Witteveen

**Loonheffingen voor specialisten**

dr. B. Dieleman  
mr. J. de Haan  
mr. P.A. Karman  
mr. M.L. Kawka  
drs. H.J.P. van Keersop  
mr. A.A.W. Langevoord  
mr. A.L. Mertens  
mw. mr. W.E. Nent  
mr. H.M.M. Prinsen  
dr. R.W.G. Rouwers  
mr. J.J.F. Stormmesand  
mr. dr. B. Starink  
dr. F.M. Werger

### Masterclass Argumenteren

D. van Dorsselaer  
mr. A.A. Noordhuis

### Omzetbelasting

mr. drs. B.L. Adams  
drs. F.L. Idsinga  
mr. P.D. Vettenburg

### Omzetbelasting voor specialisten

mr. J.B.O. Bijl  
dr. A.H. Bomer  
E.H. van den Elsen  
drs. M. van der Graaf  
mr. H. Hop  
mr. E.J. Janzen  
drs. S. van Kreijl  
mr. J.A.M. Leijten  
mw. dr. mr. M.M.W.D. Merckx  
mw. mr. W.E. Nent  
prof. dr. G.J. van Norden  
mw. mr. T.G. Perié  
mr. R.G.A. Tusveld  
mr. J. Verbaan  
mr. J. Wessels  
prof. dr. W. de Wit  
prof. mr. R.A. Wolf  
mr. M.J. Zieperder  
mr. R.J. van der Zwan

### Onderhandelen

#### Trainers

mw. A.L.G. Boin  
mw. M. Grippeling  
ing. H.J. Zeevenhooven

#### Inspecteurs

drs. J.C. Ghijssen  
mr. R.J. Roerink  
mr. drs. W.J.G. Veen

### Pensioenen

dr. B. Dieleman  
mr. dr. B. Starink

### Personenvennootschappen

mw. dr. mr. M.L.M. van Kempen

### Praktische Comptabele

#### Toepassingen 1 voor IB-specialisten

drs. M.H.M. Smeets

#### Praktische Comptabele Toepassingen 1 voor Vpb-specialisten

drs. M.H.M. Smeets  
P.J.Th.M. Steeghs RA

### Praktische Comptabele

#### Toepassingen 1 voor omzetbelastingsspecialisten

C. Buitenhuis RA  
drs. M. van der Graaf

### Praktische Comptabele

#### Toepassingen 2

P.J.Th.M. Steeghs RA

### Procesvoering

#### Docenten dag 1

mr. Th. Groeneveld  
drs. H.F. Palm  
mr. R. Vos

#### NOB-leden

mr. F.T.M. Deurvorst  
mr. P.E. Halprin  
mr. F.R. Herreveld  
mw. mr. J. Kastelein  
drs. H.J.P. van Keersop  
mw. mr. J.M. van der Vegt

#### Docenten dag 2

#### Raadsheren

mr. P.A.G.M. Cools  
mr. drs. P. Fortuin  
mr. drs. F.J.P.M. Haas  
mw. mr. E.C.G. Okhuizen  
mr. P.A.M. Pijnenburg  
mr. J. Sanders  
mr. drs. P.J.J. Vonk  
mw. mr. M.J. Leijdekker

#### Inspecteurs

mr. J.W.G. Albers  
mr. M.A.C. van Elk  
mw. mr. Y.T.P.M. Ootes  
drs. H.F. Palm  
dr. E. Poelmann  
drs. H.P.W. Sniijders  
mr. R.F. Trijsburg  
mr. A. Vroon

### Renteaftrek

mw. dr. C.L. van Lindonk  
mr. M.H.C. Ruijschop  
mr. drs. S.A.W.J. Strik

### Schrijven met impact

mw. drs. G. Duistermaat  
mw. drs. A. den Exter  
drs. M. Stroink

#### Co-docenten

mr. drs. M.P.A. de Jager

mr. J.G. Kuiper  
mr. M.B. Lucas Luijckx

### Tax Accounting

mr. T. van den Berg  
E. Rijkers RA

### Tax Assurance

mr. D.G. Barmntlo  
mr. M. van der Meer  
W. Veldhuizen RE  
mw. F. van der Vlist MSc RA

### Tax Technology

mr. E.P.J. Dankaart  
W. Veldhuizen RE

### Transfer Pricing

drs. B.W.A.M. Damsma  
mr. J.K.H. van Dam  
drs. T.A.H.J. Elshof  
drs. H.A. Vollebregt

### Transfer Pricing voor specialisten

drs. G.H.M. Bes  
mr. M.E.P. van der Breggen  
mr. M.A.M. van Casteren  
drs. J.A. Dijkman  
drs. T.A.H.J. Elshof  
mr. S.M. Haringman  
mr. M.J.M. Heijenrath  
dr. C.S.J. Jie-a-Joen  
mr. B.J. van der Klok  
mr. L.P. van den Kommer  
mr. H.D. Oosterhoff  
prof. dr. W. de Wit

### Wet Waardering onroerende zaken

mw. mr. L.Y. Gramsbergen

### DOCENTEN EN INLEIDERS

#### PERMANENTE EDUCATIE

#### FISCALE CONFERENTIE

#### 1e Fiscale Conferentie Tax Talents

prof. dr. J.L. van de Streek,  
*conferentieleider*  
mr. drs. S.D. Brunner  
J. Frederik  
mr. Th. Groeneveld  
dr. P.F. Hasekamp  
drs. T.W.M. Poolen  
mw. drs. M. de Ruiter  
drs. C. Smits  
drs. M. Sweers  
mr. G. Thien  
dr. F. Weyzig

#### 43e Fiscale Conferentie

##### 'ATAD en ATAD 2'

prof. mr. J.W. Bellingwout,  
*conferentieleider*  
mr. M.E.P. van der Breggen  
drs. G.J. de Keizer  
mr. J-J. Leenman  
mw. S.M. Maas  
prof. mr. O.C.R. Marres  
mr. S.R. Pancham  
P.B. Plasman  
mr. A. Roelofsen  
prof. dr. J.L. van de Streek  
L.J.J.C. van Wijnen  
mr. B.R. Zoetmulder

#### 44e Fiscale Conferentie 'Vastgoed'

prof. dr. B.G. van Zadelhoff,  
*conferentieleider*  
mr. dr. S.T.M. Beelen  
mr. P. Berkhuizen  
mw. mr. B. Bijl  
mr. Y. van der Tempel  
mr. J. Verbaan  
prof. dr. R.A. Wolf  
mr. R.J. van der Zwan

#### 45e Fiscale Conferentie 'Overheidslichamen'

prof. dr. S.A. Stevens,  
*conferentieleider*  
mw. mr. N.M.J.A. Boelee  
drs. R.P.J. van den Brekel RA  
mw. mr. B.F.M. Coebergh  
mr. C.L. Gosen  
dr. mr. J.M. van der Heijden  
mw. mr. E. de Keizer  
drs. G.J. de Keizer  
prof. dr. A.O. Lubbers  
prof. dr. R.H.C. Luja  
mw. mr. J.H.T.M. Pennings-Korsten  
mr. drs. F.J. Roodenberg  
drs. G.J.W. de Rooter  
mr. dr. J.J.P. Swinkels  
mw. mr. R. Vreeker

#### BIJEENKOMSTEN

##### SPECIALISTENSECTIES

##### Actualiteiten EU-belastingrecht

prof. mr. F.P.G. Pötgens,  
*conferentieleider*  
mr. W.F.E.M. Egelie  
mr. M.C. de Graaf  
mw. mr. A.F. Gunn  
prof. mr. dr. Q.W.J.C.H. Kok

mr. S.R. Pancham  
prof. dr. mr. D.S. Smit  
prof. dr. J.L. van de Streek  
prof. dr. D.M. Weber

##### Country-by-Country reporting in Nederland – ruim 1 jaar verder

mr. G.W. Bäcker  
R. Groenewold  
mw. mr. K. A. P. Komijn-Caspers  
drs. W.H. Peters  
mw. mr. drs. L.G.C. Sahin  
mw. dr. mr. N.G.H. Speet RA  
mr. drs. W.J.G. van Veen

##### Geheimhoudingsplicht

mr. D.G. Barmantlo  
mr. F.G. Barnard  
mr. W.J.D. Gohres  
mr. M. Hendriks  
dr. E. Poelmann

##### Hét tweede grote NOB Anti-BEPS richtlijn congres

mr. B.R. Zoetmulder, *dagvoorzitter*  
prof. mr. S.C.W. Douma  
prof. mr. J.W. Bellingwout  
mr. dr. G.K. Fibbe  
mr. H. Lohuis  
prof. mr. O.C.R. Marres  
mr. S.R. Pancham

##### Panelleden:

mr. W.A. Paardekooper  
prof. dr. S.A. Stevens  
mr. M.P.M. van de Ven  
dr. F. Weyzig

##### Pensioen in eigen beheer: de positie van de partner

mr. D.G. Barmantlo  
drs. A.G.P. Harmsen MFP  
mr. dr. G.M.C.M. Staats  
mr. W.J.D. Gohres

##### Uitwisseling van rulings

mw. dr. mr. A.C. Breuer  
J.B. de Winter  
mr. L.G. Zuliani

##### Panelleden:

drs. B.J. Kiegebeld, *panelleider*  
prof. mr. S.C.W. Douma  
mr. F.R. Herreveld

#### VAARDIGHEIDSTRAININGEN

##### Presteren onder druk

mw. drs. E. Gijbers

##### Professioneel Pitchen voor belastingadviseurs

mr. A.A. Noordhuis

##### Snel lezen

A. Mohiddin

##### Overtuigen en beïnvloeden

mw. drs. P.C.M. van Goethem

#### CURSUSSEN

##### Actualiteiten in het ondernemingsrecht

prof. mr. C.A. Schwarz  
prof. mr. D.F.M.M. Zaman

##### Actualiteiten

##### Vennootschapsbelasting

prof. mr. dr. Q.W.J.C.H. Kok

##### ATAD 1 en ATAD 2 (incl. het Consultatiedocument)

mr. S.R. Pancham  
dr. mr. M.F. de Wilde

##### BV-structurering en beëindiging/ overdracht (onderneming in) BV

mr. drs. R.J.M.M. van den Hurk

##### Capita Selecta Omzetbelasting

mw. mr. dr. M.M.W.D. Merckx  
prof. dr. R.A. Wolf

##### De aanpassing van de pensioen- leeftijd per 1 januari 2018

dr. B. Dieleman  
mw. drs. N.M. Winter

##### De Werkkostenregeling

mw. mr. H.A. van Aerle  
Th.J.M. van Schendel

##### Fusies en reorganisaties

mr. G.C. van der Burgt  
mr. drs. S.A.W.J. Strik

##### Huwen, samenwonen en (echt)scheiden

prof. mr. F.W.J.M. Schols  
prof. mr. I.J.F.A. van Vijfeijken



---

**Loonheffingen internationaal**

mr. J. de Haan  
dr. R.W.G. Rouwers

**Multilateraal Instrument**

mr. R.H.M. Roumen

**Overige renteaftrekbeperkingen in de Vpb (excl. art. 13l)**

mr. drs. S.A.W.J. Strik

**Renteaftrek Vpb art 13l en samenloop andere renteaftrekbeperkingen**

prof. mr. O.C.R. Marres

**Tax Accounting**

mr. T. van den Berg  
E. Rijkers RA

**Tax Control Framework**

mr. E.J. van der Goes  
E. van der Stroom Msc

**Terbeschikkingstellingsregeling en Aanmerkelijk belang**

prof. dr. mr. E.J.W. Heithuis  
mr. M.H.C. Ruijschop

**Vaste Inrichting of deelneming: een vergelijking**

drs. P.H.M. Flipsen

**Wage Tax Accounting voor de LB**

mr. A.A.W. Langevoord

**Werken in de cloud**

mw. mr. I.L.S. Overing  
mr. B. de Vos

**LEERGANG FORMEEL BELASTINGRECHT****Aangifte, aanslag en navordering**

mr. P.A.G.M. Cools  
mr. M.J. van Dieren

**De positie van de belastingadviseur**

mr. M. Hendriks  
mr. W.J.D. Gohres

**Fiscaal boete- en strafrecht**

prof. mr. G.J.M.E. de Bont  
mr. drs. P. Fortuin

**Inlichtingenverplichtingen en uitwisseling van inlichtingen**

mr. J.A.R. van Eijsden  
mr. W.E.M. van Nispen tot Sevenaer

**CURRICULUM TRANSFER PRICING****Capita selecta international tax / Overlevvormen Fiscus**

drs. T.A.H.J. Elshof  
mr. M.J.M. Heijenrath

**Documentatieverplichtingen / Status van de verschillende landen****m.b.t. TP-wetgeving**

mr. B.J. van der Kloek  
mr. L.P. van den Kommer

**Financieringsvormen / Valuation waarderings**

mr. M.E.P. van der Breggen  
C.S.J. Jie-A-Joen Phd

**Intangibles / Herstructureren**

drs. G.H.M. Bes  
mw. Á.M.M. Uceda Muñoz MA MBA

**Profit Split / Doorbelasting hoofdkantoorkosten**

mr. S.M. Haringman MBA  
mr. H.D. Oosterhoff

**OVERIG****Algemene Introductie voor ervaren leden**

mr. D.G. Barmantlo  
mr. H. Koller

**6e Studiedag 'De DGA en zijn bv'**

prof. dr. mr. E.J.W. Heithuis,  
*dagvoorzitter*

mr. X.G.R. Auerbach  
mr. J. Geerlings  
mr. dr. W.R. Kooiman  
mr. J-J. Leenman  
drs. C. Overduin  
mr. F. Rutten  
B.G.J. Schuurman  
S.P. van Vliet MSc.  
mr. J.A. van Vulpen  
ing. H.J. Zeevenhooven

**European Branch Amsterdam Conference 2017**

mr. A. Nolten  
prof. mr. S.C.W. Douma  
J.T. van Egdom RA  
mr. G.K. Fibbe  
B.H. Larking  
drs. B.H.C.M. le Blanc  
A. Roycroft  
P. Steeds

**Jaarlijkse themadag bedrijfsfiscalisten 'E-commerce'**

M. Dekker RA  
mr. R. Hiemstra  
mr. A.A.W. Langevoord  
mr. P.J.B.G. Schrijver

**Seminar NOB/NVAB 'Verschoningsrecht ter discussie'**

mr. W. Bollen  
mr. F.R. Herreveld  
dr. E. Poelmann  
mr. F.H.H. Sijbers

**Regiobijeenkomst Amsterdam**

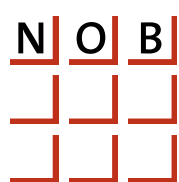
mr. W.J.D. Gohres  
mr. P.J.L. Asjes

**Summer School voor bedrijfsfiscalisten**

mr. drs. W.J. van Beekhoff  
drs. J.J. van Dam  
dr. M. van Dun  
drs. M.C.P.G. van Elsakker  
mr. E.M.E. van der Enden  
M. Franssen  
mr. drs. R. Grotendorst  
mr. R.P.H.E. Hochstenbach  
drs. ing. R.M.A. Hoyng  
mr. E.B.H.M. Janssen  
mr. J.B.C. Kin  
mr. G. Muntinga  
mr. drs. N.P. Schipper  
mr. S.F. Verloove  
mw. F. Van der Vlist - MSc RA  
mr. drs. G. de Wilde  
mr. dr. M.F. de Wilde

**Summer School voor loonbelastingsspecialisten**

drs. P.W.H. Hoogstraten  
mr. P. Sassen  
mr. Ph.A. Siekman



DE NEDERLANDSE ORDE VAN BELASTINGADVISEURS